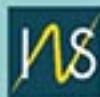

Societatea Română de Statistică
Romanian Statistical Society

Institutul Național de Statistică
National Institute of Statistics

Revista Română de Statistică Supliment

Romanian Statistical Review Supplement

7 / 2024

www.revistadestatistică.ro/supliment

SUMAR / CONTENTS 7/2024

EVOLUȚIA STRUCTURII MODELULUI MACROECONOMIC ÎN ULTIMUL TIMP	3
THE RECENT EVOLUTION OF THE STRUCTURE OF THE MACROECONOMIC MODEL	16
Assoc. prof. Mădălina-Gabriela ANGHEL PhD Denis-Arthur STRIJEK PhD Student Marius-Cristian RĂDUȚ PhD Student	
STUDIU PRIVIND EVOLUȚIA REZERVEI FORȚEI DE MUNCĂ	29
STUDY ON THE EVOLUTION OF LABOR FORCE RESERVES	38
Ștefan Gabriel DUMBRAVĂ PhD Denis-Arthur STRIJEK PhD Student	
STUDIU PRIVIND ACTIVITATEA TURISTICĂ ÎN PRIMELE ȘASE LUNI ALE ANULUI 2024	47
STUDY ON TOURISM ACTIVITY IN THE FIRST SIX MONTHS OF 2024	58
Assoc. prof. Ștefan Virgil IACOB PhD Iulian RADU PhD Student	

Responsabil de număr: Assoc. prof. Mădălina-Gabriela ANGHEL PhD

Evoluția structurii modelului macroeconomic în ultimul timp

Conf. univ. dr. Mădălina-Gabriela ANGHEL (*madalinagabriela_anghel@yahoo.com*)

Universitatea „Artifex” din București

Drd. Denis-Arthur STRIJEK (*denis.strijek@gmail.com*)

Academia de Studii Economice din București

Drd. Marius-Cristian RĂDUȚ (*radutm@gmail.com*)

Academia de Studii Economice din București

Abstract

Modelele macroeconomice se bazează pe principii și condiții, care trebuie îndeplinite prin alegerea variabilelor, luarea în considerare a acestora și încercarea de a construi ecuații, sisteme de ecuații, prin rezolvarea cărora să se estimeze perspectiva evoluției fenomenului cercetat. Modificările pot fi rezumate prin prezentarea unei scheme alternative a structurii utilizate, a macromodelelor determinate, de exemplu de cerere. Pentru a avea efectul scontat, prezentarea trebuie să se concentreze pe specificarea ecuațiilor pe termen lung. Consumul depinde de venitul așteptat, de venitul personal și de rata dobânzii. Dobânda are un rol esențial în modelarea cererii consumatorilor, în sensul că, în contextul în care se resimt veniturile populației, atunci se pune problema identificării surselor alternative. Acestea, de regulă, se regăsesc în creditele de consum sau în creditele pe termen scurt. Costul depinde de venitul așteptat, iar investiția, în sensul larg al conținutului, depinde de venitul și mărimea Produsului Intern Brut și de costurile de utilizare reprezentate de rata dobânzii, de raportul dintre prețurile factorii de producție și venitul de care dispune populația, dacă ne referim la consum. Pentru studiul și cercetarea acestui fenomen, autorii au utilizat indicatorii statistici furnizați de Institutul Național de Statistică. Unele reprezentări grafice au fost utilizate pentru o mai bună înțelegere a cercetării întreprinse de către autori.

Cuvinte cheie: venituri, consum, cheltuieli, indicator statistic, populație, macroeconomie.

Clasificarea JEL: E21, E25

Introducere

La nivel macroeconomic, veniturile populației stau la baza consumului acesteia. Practic, venitul pe care îl are la dispoziție consumatorul, reprezintă factorul determinant al comportamentului său de cumpărare, respectiv al comportamentului de consum. În analiza statistică, veniturile populației se

studiază în funcție criterii diverse, precum: nivel, formă, destinație, dinamică, structură etc. Relația funcțională dintre majorarea veniturilor populației și majorarea cheltuielilor acesteia este semnalată prin înclinația marginală spre consum. Aceasta este expresia raportului dintre modificarea consumului și evoluția venitului, indicând cu cât crește consumul la sporirea cu o unitate a venitului disponibil. În situația în care o persoană intenționează cumpărarea unui bun cu o valoare superioară celei alocate achizițiilor curente, aceasta va proceda la previzionarea evoluției veniturilor sale, având în vedere atât politica salarială practică în cadrul entității în care își desfășoară activitatea, cât și contextul macroeconomic generat de politica guvernamentală. Astfel, poate anticipa o eventuală mărire de salariu sau dimpotrivă, scăderea veniturilor sale, dacă aceasta se află în cazul neplăcut al pierderii locului de muncă.

În cadrul acestei cercetări, pe baza datelor publicate de către Institutul Național de Statistică, autorii au realizat o analiză detaliată a nivelului și structurii veniturilor și cheltuielilor totale ale gospodăriilor populației și pe o persoană, înregistrate în România, în perioada 2022-2023.

Literature review

Anghel M.G., Anghelache C. Et al (2023) au realizat un studiu cu privire la evoluția populației în România. Anghelache C. și Anghel M.G. (2017) au studiat și diseminat o serie de analize economice cu privire la evoluția schimburilor internaționale de bunuri, analiza comerțului internațional sau comerțul internațional ca și factor al creșterii economice. Anghelache, C. (2008) a efectuat o amplă prezentare a formării veniturilor gospodăriilor populației pe surse de finanțare și a cheltuielilor acestora pe destinații.

Analizele au fost însoțite și de utilizarea unor modele statistico-econometrice, în baza cărora s-au efectuat diferite estimări și prognoze. Fajgelbaum P. și alții (2011) fac un studiu cu privire la venituri, calitatea producției și comerțul internațional. În cadrul acestuia sunt abordate elementele referitoare la comerțul exterior în prezent. Hill C., Smith M. (2011) au publicat o amplă lucrare referitoare la relațiile comerciale internaționale și structura relațiilor comerciale cu Uniunea Europeană.

Multe din studiile existente au avut în vedere necesitatea investițiilor și utilizarea fondurilor disponibile ale Uniunii Europene în vederea creșterii economiei naționale. Astfel, Corti, F și alții (2021) sunt preocupați de compararea și evaluarea planurilor de recuperare și reziliență. D'Alfonso A. and Sapala M. (2015) sunt preocupați de plățile care se fac din bugetele adoptate de Uniunea Europeană. Darvas Z. (2020) este interesat de capacitatea țărilor membre ale Uniunii Europene de a absorbi fondurile disponibile și utilizarea eficientă a finanțării pentru redresare și reziliență.

Grand, D. și alții dedică studiul lor analizei schimburilor industriale existente între statele ce constituie Uniunea Europeană în funcție de capacitatea individuală a fiecărui stat și de structura economiilor naționale. Herrendorf and Akos (2012) au încercat să identifice sectoarele de activitate cu performanțele cele mai scăzute ale țărilor în curs de dezvoltare. Lee, D., Shin, H., Stulz, R. (2016) au abordat în studiul lor condiția ca dezvoltarea capitalului în industrie trebuie să fie veriga principală a creșterii economice. Sapala M. (2020) analizează flexibilitatea bugetului Uniunii Europene în cadrul financiar multiannual.

Date, rezultate și discuții

În teoria economică, termenul de venit cuprinde tipurile de venit aferente factorilor de producție: muncă, capital, pământ. În acest context, factorului muncă îi corespunde salariul, factorului capital îi corespunde profitul, iar factorului pământ îi corespunde renta. De asemenea, o formă de venit este constituită de dobândă. Totodată, venitul poate fi mixt, provenind în același timp din utilizarea doi sau mai mulți factori de producție. De obicei, veniturile personale semnifică veniturile curente realizate dintr-o activitate, completate cu transferurile de la stat sau societăți. Venitul personal reprezintă sursa principală a achiziției bunurilor economice.

Venitul disponibil realizat efectiv de către deținătorii factorilor de producție este utilizat pentru consum. Partea care nu este consumată este reprezentată de economii. Relația dintre cei trei indicatori se exprimă cu ajutorul formulei de calcul de mai jos:

$$VD = C + E \quad (1)$$

unde:

VD = venitul disponibil;

C = consumul;

E = economiile.

În relația (1), obținem economiile, scăzând cheltuielile pentru consum din venitul disponibil, astfel:

$$E = VD - C \quad (2)$$

În general, fiecare persoană își face un plan referitor la economiile, pe baza cărora va procura bunuri și servicii în viitor. Pe termen scurt, se constată faptul că, majorarea venitului este însoțită, de obicei, de creșterea nivelului economiilor. Totodată, scăderea veniturilor generează scăderea economiilor.

În aceste condiții, se poate face afirmația că prețurile și puterea de cumpărare pot fi utilizate în calitate de „factori de alegere”.

În analizele statistico-econometrice se consideră venitul disponibil, ca variabilă independentă, iar variabile dependente sunt consumul și economiile.

• *Veniturile și cheltuielile totale ale gospodăriilor populației și pe persoană, în perioada 2022-2023*

Luând în considerare faptul că factor determinant al consumului populației este dat de veniturile obținute, care în actuala perioadă a economiei românești, poartă amprenta modificărilor survenite în cadrul acesteia, analiza efectuată în cadrul acestei cercetări, debutează cu studiul veniturilor totale, realizate la nivel macroeconomic. Acestea sunt constituite din totalitatea încasărilor bănești provenite din diferite surse de proveniență pentru care nu există obligația de restituire și veniturile în natură, evaluate în lei. Astfel, în categoria veniturilor bănești sunt incluse: salariile brute și alte drepturi salariale, veniturile din agricultură, veniturile din activități neagricole independente, veniturile din prestații sociale, veniturile din proprietate și veniturile din vânzarea de active din patrimoniul gospodăriei, precum și alte venituri bănești. În categoria veniturilor în natură, regăsim contravaloarea veniturilor în natură obținute de salariați și beneficiarii de prestații sociale și contravaloarea consumului de produse agroalimentare și nealimentare din resurse proprii.

În anul 2023, veniturile totale medii lunare, exprimate în valoare nominală, la nivelul unei gospodării, s-au ridicat la suma de 7174.91 lei pe o gospodărie, ceea ce înseamnă o creștere cu 11.0% comparativ cu anul 2022, după cum se observă din datele cuprinse în Tabelul nr. 1.

Cea mai mare pondere în cadrul veniturilor realizate la nivelul gospodăriei este deținută de veniturile bănești, care în anul 2023 au fost, de 6644 lei lunar pe o gospodărie, însemnând o pondere de 92,59%, restul fiind reprezentate de venituri în natură (531,39 lei). Totodată, în cadrul veniturilor bănești, ponderea cea mai mare, respectiv 72,16% este corespunzătoare salariilor brute și altor drepturi salariale (4794,18 lei), adică o pondere de 66,82% în veniturile totale. De asemenea, la constituirea veniturilor totale ale gospodăriilor au participat cu contribuții semnificative și veniturile din prestații sociale, respectiv veniturile în natură, ambele în creștere față de anul 2022.

Veniturile totale ale gospodăriilor populației, în perioada 2022-2023 (lei pe o gospodărie)

Tabelul 1

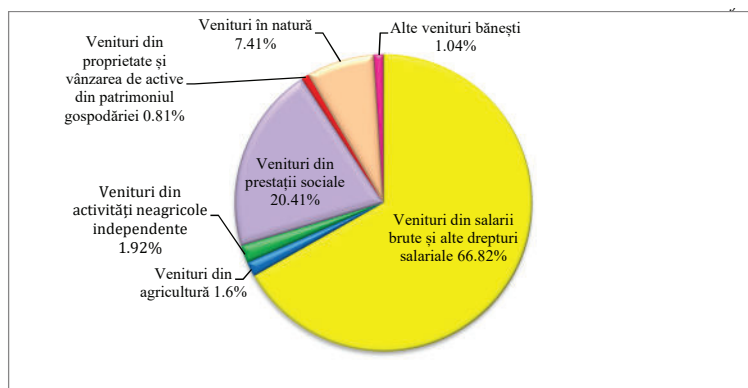
Venituri / gospodărie				
Categorii de venituri	2022	2023	Variație* (%)	Pondere în total venituri în anul 2023* (%)
Venituri din salarii brute și alte drepturi salariale	4340.33	4794.18	110.46	66.82
Venituri din agricultură	117.42	114.88	97.84	1.60
Venituri din activități neagricole independente	117.83	137.65	116.82	1.92
Venituri din prestații sociale	1287.33	1464.17	113.74	20.41
Venituri din proprietate și vânzarea de active din patrimoniul gospodăriei	60.32	58.29	96.63	0.81
Venituri în natură	470.40	531.39	112.97	7.41
Alte venituri bănești	70.49	74.35	105.48	1.04
Total venituri	6464.12	7174.91	111.00	100.00

Sursa: Institutul Național de Statistică. Comunicatul de presă nr. 143/10 iunie 2024; date sistematizate de către autori; * calculul autorilor.

Pentru o imagine mai clară a structurii veniturilor totale ale gospodăriilor populației, în perioada 2022-2023, acestea au fost reprezentate sub forma unui grafic de structură, regăsit mai jos.

Structura veniturilor totale ale gospodăriilor populației, pe surse de formare, în anul 2023

Graficul 1

Sursa: reprezentarea autorilor, pe baza datelor din Comunicatul de presă al Institutului Național de Statistică nr. 143/10 iunie 2024.

Un aspect important îl reprezintă analiza cheltuielilor totale medii lunare ale populației. În tabelul nr. 2 sunt centralizate datele referitoare la cheltuielile totale ale gospodăriilor populației, înregistrate în România, în perioada 2022-2023. Astfel, în anul 2023, acestea au fost de 6.223 lei pe o gospodărie comparativ cu 5.610,75 lei pe o gospodărie în anul 2022, reprezentând o creștere cu 10,91%. În anul 2023, cheltuielile au fost de 86,73% din veniturile totale.

Cheltuielile totale ale gospodăriilor populației, pe destinații, în perioada 2022-2023 (lei pe o gospodărie)

Tabelul 2

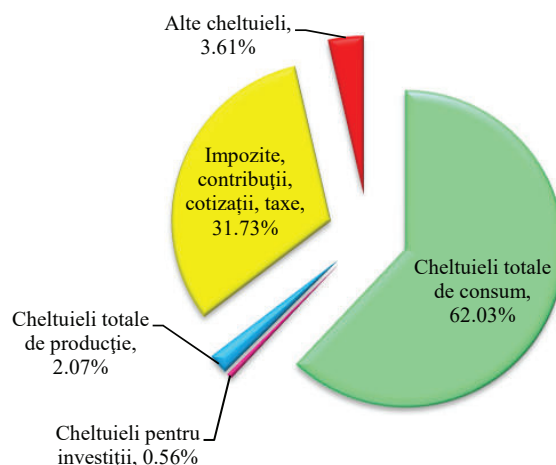
Cheltuieli / gospodărie				
Categorii de cheltuieli	2022	2023	Variație* (%)	Pondere în total cheltuieli în anul 2023* (%)
Cheltuieli totale de consum	3450.36	3860.11	111.88	62.03
Cheltuieli pentru investiții	32.90	34.73	105.56	0.56
Cheltuieli totale de producție	133.39	129.00	96.71	2.07
Impozite, contribuții, cotizații, taxe	1799.43	1974.27	109.72	31.73
Alte cheltuieli	194.67	224.89	115.52	3.61
Total cheltuieli	5610.75	6223.00	110.91	100.00

Sursa: Institutul Național de Statistică. Comunicatul de presă nr. 143/10 iunie 2024; date sistematizate de către autori; * calculul autorilor.

După cum se observă, în anul 2023, aproape toate categoriile de cheltuieli au înregistrat creșteri, cu excepția cheltuielilor totale de producție și contravaloarea consumului furajer din resurse proprii (-3.29%). Cea mai mare pondere în totalul cheltuielilor, în anul 2023, aparține cheltuielilor totale de consum (formate din cheltuielile bănești de consum și contravaloarea consumului uman din resurse proprii) și anume 62,03%. Următoarea destinație a cheltuielilor este reprezentată de impozite, contribuții, cotizații, taxe, adică transferurile către administrația publică și privată și către bugetele asigurărilor sociale. Acestea dețin o pondere mare în totalul cheltuielilor, respectiv aproape 32%.

Structura cheltuielilor totale ale gospodăriilor populației. pe surse de formare. în anul 2023

Graficul 2

Sursa: reprezentarea autorilor, pe baza datelor din Comunicatul de presă al Institutului Național de Statistică nr. 143/10 iunie 2024.

Analiza este aprofundată prin studiul veniturilor și cheltuielilor totale medii lunare înregistrate pe o persoană. Datele referitoare la valorile înregistrate de acești doi indicatori în anii 2022 și 2023 se regăsesc în tabelul nr. 3. Astfel, în anul 2023, o persoană a realizat venituri totale de în sumă 2.871,57 lei, aflate în creștere cu 11,51% față de anul 2022. Cea mai mare creștere a veniturilor s-a înregistrat de către agricultori (+13,18%), iar cea mai mică de către șomeri (+9,82%). În valoare absolută, după cum era de așteptat, cea mai mare valoare se înregistrează de către salariați. În cazul cheltuielilor, se constată că, în anul 2023, acestea au crescut cu 11,43% față de anul 2022. Cea mai mică creștere a cheltuielilor aparține pensionarilor (+10,39%), iar cea mai mare creștere corespunde șomerilor (+15,19%).

Veniturile și cheltuielile totale medii lunare *pe o persoană* (lei). în funcție de statutul ocupațional al capului gospodăriei, în perioada 2022-2023

Tabelul 3

Statutul ocupațional	2022		2023		Variație 2023/2022	
	Venituri	Cheltuieli	Venituri	Cheltuieli	Venituri	Cheltuieli
Salariat	3208.49	2805.00	3610.75	3154.59	112.54	112.46
Agricultor	1377.44	1274.08	1559.05	1415.50	113.18	111.10
Șomer	1050.18	963.50	1153.29	1109.85	109.82	115.19
Pensionar	2096.91	1756.76	2318.72	1939.37	110.58	110.39
Venituri / Cheltuieli totale, medii lunare pe o persoană	2575.07	2235.12	2871.57	2490.59	111.51	111.43

Sursa: Institutul Național de Statistică. Comunicatul de presă nr. 143 / 10 iunie 2024. date sistematizate de către autori.

Diferențe însemnate atât în nivelul veniturilor, cât și în cel al cheltuielilor sunt generate de către mediul de rezidență (Tabelul nr. 2). Astfel, în anul 2023, diferența dintre mediul urban și cel rural este de +1142,33 lei/persoană, în cazul veniturilor, respectiv +932,56 lei/persoană, în cazul cheltuielilor. Astfel, nivelul venitului total mediu lunar pe o persoană, în mediul urban a fost de 3420 lei, de 1,5 ori mai mare decât în mediul rural.

Din punct de vedere structural, ponderea salariilor brute și a altor drepturi salariale în veniturile totale a fost de 72,8%, în mediul urban, superioară celei înregistrate în mediul rural, care a fost de 57,1%. Dacă în mediul rural, veniturile în natură din contravaloarea consumului de produse agroalimentare și nealimentare din resurse proprii, în anul 2023, a fost de 10,7% în veniturile totale, în mediul urban, această pondere a fost de 2,7%.

Veniturile și cheltuielile totale medii lunare *pe o persoană* (lei). pe medii de rezidență. în perioada 2022-2023

Tabelul 4

Mediu de rezidență	2022		2023	
	Venituri totale	Cheltuieli totale	Venituri totale	Cheltuieli totale
Urban	3020.63	2602.16	3420.02	2938.33
Rural	2052.57	1804.34	2277.69	2005.77
Total	2575.07	2235.12	2871.57	2490.59

Sursa: Institutul Național de Statistică. Comunicatul de presă nr. 143 / 10 iunie 2024. date sistematizate de către autori.

La nivelul unei gospodării, cheltuielile medii lunare, în mediul urban, în anul 2023, au fost de 6840 lei, superioare de 1,3 ori celor din mediul rural. Raportul se menține și în cazul veniturilor, acestea fiind în mediul urban de 7961 lei pe o gospodărie, în anul 2023, tot de 1,3 ori mai mari decât în mediul rural.

În anul 2023, potrivit clasificării standard pe destinații a cheltuielilor de consum, în cheltuielile totale de consum ale gospodăriilor, o pondere semnificativă, respectiv de 35,0%, aparține produselor alimentare și băuturilor nealcoolice, în valoare de 1351 lei pe o gospodărie, urmate de cheltuielile lunare destinate pentru locuință, apă, electricitate, gaze și alți combustibili, în valoare de 587 lei pe o gospodărie (pondere în cheltuielile totale de consum medii lunare de 15,2%). Pe poziția a treia, fiecare cu o pondere de 7,3% în cheltuielile totale de consum medii lunare, se situează cheltuielile pentru băuturi alcoolice și tutun (284 lei pe o gospodărie), cheltuielile pentru îmbrăcăminte și încălțăminte (282 lei pe o gospodărie) și cheltuielile pentru transport (281 lei pe o gospodărie). Cu o pondere de numai 0,5% din totalul cheltuielilor de consum medii lunare aferente gospodăriilor, cheltuielile alocate pentru educație de doar 18 lei au reprezentat cel mai scăzut nivel,

• Evoluția veniturilor și cheltuielilor totale ale gospodăriilor populației și pe persoană, în trimestrul I 2024

În trimestrul I 2024, veniturile totale medii lunare au fost, în termeni nominali, de 8049 lei pe o gospodărie, ceea ce înseamnă 3210 lei pe o persoană, în creștere cu 15,3% față de trimestrul I al anului 2023, iar cele pe o persoană cu 14,8%.

Nivelul și structura veniturilor totale ale gospodăriilor populației, pe surse de formare, în trimestrul I 2024

Tabelul 5

Categorii de venituri	lei pe o gospodărie	%
Venituri din salarii brute și alte drepturi salariale	5539.24	68.8
Venituri din agricultură	92.58	1.1
Venituri din activități neagricole independente	143.29	1.8
Venituri din prestații sociale	1557.64	19.3
Venituri din proprietate și vânzarea de active din patrimoniul gospodăriei	63.39	0.8
Alte venituri bănești	77.00	1.0
Venituri în natură	576.25	7.2
Venituri totale	8049.39	100.0

Sursa: Institutul Național de Statistică. Comunicatul de presă nr. 178/10 iulie 2024. date sistematizate de către autori.

Ponderea cea mai mare deținută în cadrul veniturilor totale ale gospodăriilor populației este de 68,8% și aparține veniturilor din salarii brute și alte drepturi salariale (5539,24 lei pe gospodărie). Ponderi însemnate mai sunt deținute de veniturile din prestații sociale (19,3%), precum și cele din natură (7,2%).

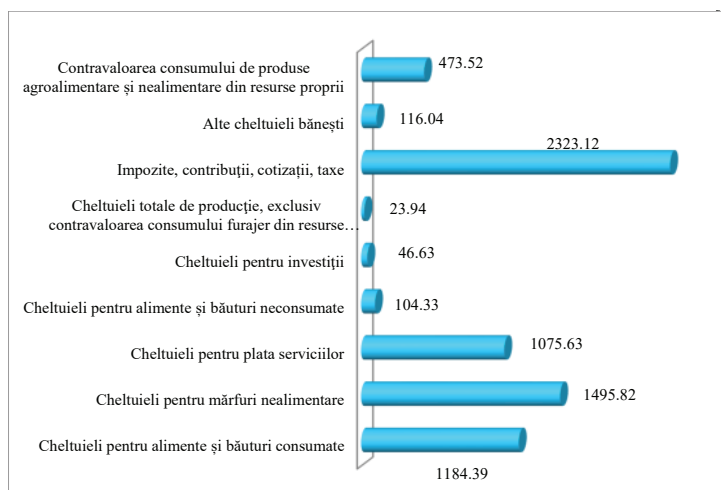
În privința cheltuielilor totale medii lunare ale populației precizăm faptul că, în trimestrul I 2024, acestea au fost de 6843,42 lei pe o gospodărie, respectiv 2729 lei pe o persoană. Acestea au reprezentat 85,0% din veniturile totale, în creștere cu 14,6%, iar cele pe o persoană cu 14,0% față de trimestrul I al 2023.

Cheltuieli bănești de consum (formate din cheltuielile pentru alimente și băuturi consumate, cheltuielile pentru mărfuri nealimentare și cheltuielile pentru plata serviciilor) au însumat 3755,84 lei și au ocupat prima poziție în cheltuielile totale ale gospodăriilor populației, pe categorii de cheltuieli. Aceste sunt urmate de impozite, contribuții, cotizații, taxe în valoare de 2323.12 lei/gospodărie.

În graficul nr. 3, autorii au reprezentat grafic nivelul cheltuielilor totale ale gospodăriilor populației, în primul trimestrul al anului 2024.

Cheltuielile totale ale gospodăriilor populației, pe categorii de cheltuieli, în trimestrul I 2024 (lei)

Graficul 3

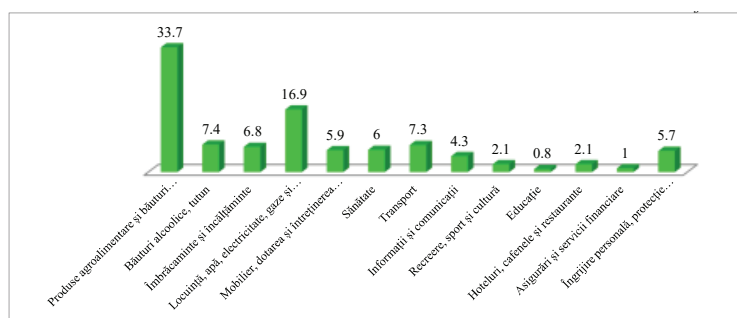

Sursa: reprezentarea autorilor, pe baza datelor din Comunicatul de presă al Institutului Național de Statistică nr. 178/10 iulie 2024.

În trimestrul I 2024, contravaloarea consumului de produse agroalimentare și nealimentare din resurse proprii, format din consumul uman (343,26 lei) și consumul furajer (130,26 lei), a fost, în medie, de 473,52 lei lunar pe o gospodărie, însemnând 189 lei pe o persoană, în creștere cu 10,7% față de trimestrul IV 2023.

Structura cheltuielilor totale ale gospodăriilor populației, pe destinații, în trimestrul I 2024 (%)

Graficul 4

Sursa: reprezentarea autorilor, pe baza datelor din Comunicatul de presă al Institutului Național de Statistică nr. 178/10 iulie 2024.

Și în trimestrul I al anului 2024, produsele alimentare și băuturile nealcoolice au ocupat primul loc în clasamentul cheltuielilor totale de consum medii lunare ale gospodăriilor, în funcție de destinație, cu o valoare de 1380 lei pe o gospodărie, ceea ce înseamnă o pondere 33,7%. Pe loc doi, regăsim cheltuielile lunare destinate pentru locuință, apă, electricitate, gaze și alți combustibili, în valoare de 693 lei pe o gospodărie, cu o pondere de 16,9% în cheltuielile totale de consum medii lunare. Acestea sunt urmate de cheltuielile pentru băuturile alcoolice, tutun, în valoare de 302 lei pe o gospodărie, cu o pondere de 7,4% în cheltuielile totale de consum medii lunare.

Concluzii

Veniturile populației reprezintă factorul principalul care influențează comportamentul de cumpărare al persoanei. De aceea, în analiza diferitelor aspecte referitoare la consumul populației din România, nivelul de trai și condițiile de viață ale acesteia, studiul veniturilor și al cheltuielilor populației sunt extrem de utile. Venitul, primit răsplătă de către posesorii factorilor de producție: muncă, capital, pământ îmbracă diverse forme, precum: salariu, profit, rentă sau dobândă.

Consumul populației vizează o mare varietate de bunuri, dintre care unele sunt de primă necesitate, precum pâine, carne, produse lactate, fructe, legume sau îmbrăcăminte. Alte bunuri pot suporta o amânare a satisfacerii nevoilor legate de ele, fiind incluse în categoria obiectelor de lux. Volumul, structura și dinamica consumului reflectă gradul de satisfacere a nevoilor fiziologice, sociale sau spirituale ale populației. Practic, satisfacerea oricărei nevoi se realizează prin consumul de bunuri. Menționăm faptul că studiul consumului la nivelul produselor și al grupelor de produse alături de evoluția cantitativă, trebuie să ia în considerare și evoluția calitativă a acestora. Consumul reprezintă utilizarea bunurilor economice, în vederea satisfacerii nevoilor personale sau colective. Pentru a satisface un anumit nivel de utilitate dorit, consumatorul va trebui să utilizeze cât mai bine venitul de care dispune. De multe ori, acest venit este insuficient, în raport cu dorințele sale. Astfel, intervine necesitatea cunoașterii venitului de care dispune consumatorul și modul în care acesta poate fi alocat pe bunurile și serviciile de care acesta are nevoie, într-o anumită perioadă de timp. Astfel, consumul personal semnifică o componentă importantă a calității vieții, respectiv a nivelului de trai.

Bibliografie

1. Anghel M.G., Anghelache C., Radu, I, Radut, M.C., Dumitru, D. (2023). Analysis of the evolution of the population – source that feeds the labor force. *Romanian Statistical Review, Supplement*, no. 12, pp. 3-14 / 15-27
2. Anghelache. C., Anghel. M.G. (2017). International Trade – factor of economic growth for European Union member States. XXIII International Scientific Conference of the PGV Network. The question of borders: a new representation of the European reality. Casablanca, 14-16 September 2017, 267-278
3. Anghelache C., Anghel M.G., Strijek D.A (2022). Analiza investițiilor autohtone și străine în economia națională. *Romanian Statistical Review Supplement*, 12, 03-10
4. Anghelache, C. (2008). *Tratat de statistică teoretică și economică*, Editura Economică, București
5. Corti F. et al.. The Recovery and Resilience Facility: A springboard for a renaissance of public investments in Europe?, CEPS, January 2022
6. D’Alfonso A. and Sapala M. (2015). Payments backlog in recent EU budgets. Lessons learnt and outlook. EPRS. European Parliament, November 2015.
7. Darvas Z. (2020). Will European Union countries be able to absorb and spend well the bloc’s recovery funding?. *Bruegel Blog*, 24 September 2020
8. Erosa. A., Cabrillana. A. (2008). On finance as a theory of tfp, cross-industry productivity differences. and economic rents. *International Economic Review*, 49 (2), 437–473
9. Fajgelbaum. P., Grossman. G., Helpman. E. (2011). Income Distribution, Product Quality, and International Trade. *Journal of Political Economy*, 119 (4), 721-765
10. Grand. D., Le Brun. Ch., Vidil. R., Wagner. F. (2016). Electricity Production by Intermittent Renewable Sources: A Synthesis of French and German Studies. *The European Physical Journal Plus*, 131, 329–340

-
11. Herrendorf. B. and Akos. V. (2012). Which Sectors Make Poor Countries so Un-productive?. *Journal of the European Economic Association*, 10 (2),. 323–341
 12. Hill. C.. Smith. M. (2011). *International relations and the European Union*. Second Edition, Oxford University Press
 13. Lee. D. Shin. H.. Stulz. R. (2016). Why does capital no longer flow more to the industries with the best growth opportunities?. *NBER Working Paper Series*. no 22924
 14. Sapala M.. How flexible is the EU budget? Flexibility instruments and mechanisms in the multiannual financial framework. EPRS. European Parliament. January 2020.
- *** Institutul Național de Statistică. Comunicatele de presă nr. 143/10 iunie 2024, nr. 178/10 iulie 2024

THE RECENT EVOLUTION OF THE STRUCTURE OF THE MACROECONOMIC MODEL

Assoc. prof. Mădălina-Gabriela ANGHEL PhD (*madalinagabriela_anghel@yahoo.com*)

Artifex University of Bucharest

Denis-Arthur STRIJEK PhD Student (*denis.strijek@gmail.com*)

Bucharest University of Economic Studies

Marius-Cristian RADUȚ PhD Student (*radutmc@gmail.com*)

Bucharest University of Economic Studies

Abstract

The macroeconomic models are based on principles and conditions, which must be fulfilled by choosing variables, taking them into account and trying to build equations, systems of equations, by solving which to estimate the perspective of the evolution of the phenomenon under study. The changes can be summarized by presenting an alternative scheme of the structure used, of the macromodels determined, for example by demand. To have the intended effect, the presentation should focus on specifying the long-term equations. Consumption depends on expected income, personal income and interest rate. Interest has an essential role in shaping consumer demand, in the sense that, in the context in which the incomes of the population are felt, then the problem of identifying alternative sources arises. These, as a rule, are found in consumer loans or short-term loans. The cost depends on the expected income, and the investment, in the broad sense of the content, depends on the income and the size of the Gross Domestic Product and the usage costs represented by the interest rate, on the ratio between the prices of the production factors and the income available to the population, if we refer to consumption. For the study and research of this phenomenon, the authors used the statistical indicators provided by the National Institute of Statistics. Some graphical representations have been used for a better understanding of the research undertaken by the authors.

Keywords: *income, consumption, expenditure, statistical indicator, households, macroeconomics.*

JEL Classification: E21, E25

Introduction

At the macroeconomic level, the population's income is the basis of its consumption. Practically, the income that the consumer has at his disposal is the determining factor of his buying behavior, respectively of his consumption behavior. In the statistical analysis, the incomes of the population are studied according to various criteria, such as: level, form, destination, dynamics, structure, etc. The functional relationship between the increase in the population's income and the increase in its expenses is signaled by the marginal propensity to consume. This is the expression of the ratio between the change in consumption and the evolution of income, indicating how much consumption increases when disposable income increases by one unit. In the situation where a person intends to buy a good with a value higher than that allocated to current purchases, he will proceed to predict the evolution of his income, taking into account both the wage policy practiced within the entity in which he operates, and the macroeconomic context generated by government policy. Thus, he can anticipate a possible salary increase or, on the contrary, a decrease in his income, if it is in the unpleasant case of losing his job.

As part of this research, based on the data published by the National Institute of Statistics, the authors have carried out a detailed analysis of the level and structure of total income and expenditure of households and per person, registered in Romania, in the period 2022-2023.

Literature review

Anghel M.G., Anghelache C. Et al (2023) conducted a study on the evolution of the population in Romania. Anghelache C. and Anghel M.G. (2017) studied and disseminated a number of economic analyzes on the evolution of international trade of goods, international trade analysis or international trade as a factor of economic growth. Anghelache, C. (2008) carried out an extensive presentation of the formation of household incomes by sources of financing and their expenses by destinations.

The analyzes were also accompanied by the use of statistical-econometric models, based on which various estimates and forecasts were made. Fajgelbaum P. and others (2011) do a study on income, production quality and international trade. Within it, the elements related to foreign trade at present are addressed. Hill C., Smith M. (2011) published an extensive work on international trade relations and the structure of trade relations with the European Union.

Many of the existing studies considered the need for investments and the use of available funds of the European Union in order to grow the national economy. Thus, Corti, F and others (2021) are concerned with comparing

and evaluating recovery and resilience plans. D'Alfonso A. and Sapala M. (2015) are concerned with the payments made from the budgets adopted by the European Union. Darvas Z. (2020) is interested in the ability of European Union member countries to absorb available funds and the effective use of funding for recovery and resilience. Grand, D. and others dedicate their study to the analysis of existing industrial exchanges between the states that make up the European Union according to the individual capacity of each state and the structure of national economies. Herrendorf and Akos (2012) tried to identify the lowest performing business sectors of developing countries. Lee, D., Shin, H., Stulz, R. (2016) addressed in their study the condition that capital development in industry must be the main link of economic growth. Sapala M. (2020) analyzes the flexibility of the European Union budget in the multiannual financial framework.

Data, results and discussion

In economic theory, the term income includes the types of income related to production factors: labor, capital, land. In this context, the labor factor corresponds to the salary, the capital factor corresponds to the profit, and the land factor corresponds to the rent. Interest is also a form of income. At the same time, the income can be mixed, coming at the same time from the use of two or more factors of production. Personal income usually means current income from an activity, supplemented by transfers from the state or companies. Personal income is the main source of the purchase of economic goods.

The disposable income actually achieved by the owners of the factors of production is used for consumption. The part that is not consumed is represented by savings. The relationship between the three indicators is expressed using the calculation formula below:

$$VD = C + E \quad (1)$$

where:

VD = disposable income;

C = consumption

E = savings.

In relation (1), we obtain savings by subtracting consumption expenditure from disposable income, as follows:

$$E = VD - C \quad (2)$$

In general, each person makes a plan regarding savings, based on which he will purchase goods and services in the future. In the short term, it is noted that the increase in income is usually accompanied by an increase in the level of savings. At the same time, the decrease in income generates the decrease in savings. Under these conditions, it can be said that prices and purchasing power can be used as „choice factors”.

In statistical-econometric analyses, disposable income is considered as an independent variable, and dependent variables are consumption and savings.

• ***Total income and expenditure of households and per person, in the period 2022-2023***

Taking into account the fact that the determining factor of the population's consumption is given by the incomes obtained, which in the current period of the Romanian economy bears the imprint of the changes that have occurred within it, the analysis carried out in this research begins with the study of the total incomes, achieved at the macroeconomic level. These are made up of all cash receipts from different sources for which there is no obligation to return and income in kind, valued in lei. Thus, in the category of monetary income are included: gross wages and other wage rights, income from agriculture, income from independent non-agricultural activities, income from social benefits, income from property and income from the sale of assets from the household's patrimony, as well as other monetary income. In the category of income in kind, we find the value of the income in kind obtained by employees and beneficiaries of social benefits and the value of the consumption of agri-food and non-food products from own resources.

In 2023, the total average monthly incomes, expressed in nominal value, at the level of a household, amounted to 7174.91 lei per household, which means an increase of 11.0% compared to 2022, as can be seen from the data contained in Table no. 1.

The largest weight in household income is held by monetary income, which in 2023 was 6,644 lei per household per month, meaning a weight of 92.59%, the rest being represented by income in kind (531 .39 lei). At the same time, within monetary incomes, the largest share, namely 72.16%, corresponds to gross salaries and other salary rights (4794.18 lei), i.e. a share of 66.82% in total incomes. Also, incomes from social benefits, respectively incomes in kind, both increased compared to 2022, also contributed significantly to the formation of total household incomes.

**Total incomes of households, during the period 2022-2023
(lei per household)**

Table 1

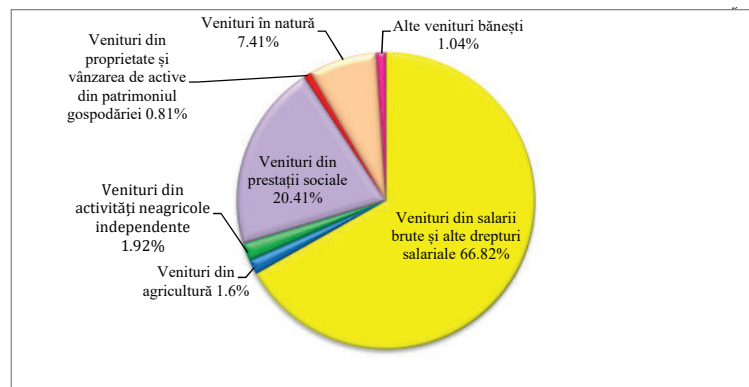
Income per household				
Income categories	2022	2023	Change* (%)	Share of total income in 2023* (%)
Income from gross wages and other wage rights	4340.33	4794.18	110.46	66.82
Income from agriculture	117.42	114.88	97.84	1.60
Income from independent non-agricultural activities	117.83	137.65	116.82	1.92
Income from social benefits	1287.33	1464.17	113.74	20.41
Income from property and the sale of household assets	60.32	58.29	96.63	0.81
Income in kind	470.40	531.39	112.97	7.41
Other monetary income	70.49	74.35	105.48	1.04
Total income	6464.12	7174.91	111.00	100.00

Source: National Institute of Statistics. Press release no. 143/10 June 2024; data systematized by the authors; * authors' calculation.

For a clearer picture of the structure of total household incomes, in the period 2022-2023, they were represented in the form of a structure graph, found below.

The structure of total household incomes, on training sources, in 2023

Graph 1

Source: the authors' representation, based on the data from the press release of the National Institute of Statistics no. 143/10 June 2024.

An important aspect is the analysis of the total average monthly expenses of the population. In table no. 2 the data relating to the total expenses of households, registered in Romania, in the period 2022-2023 are centralized. Thus, in 2023, they were 6,223 lei per household compared to 5,610.75 lei per household in 2022, representing an increase of 10.91%. In 2023, expenses were 86.73% of total revenues.

The total expenditure of households, by destination, in the period 2022-2023 (lei per household)

Table 2

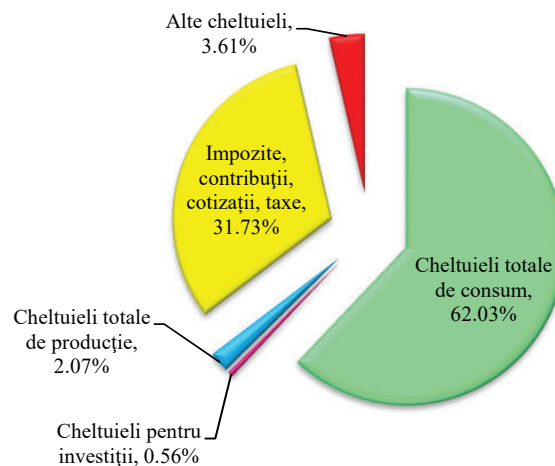
Expenditure per household				
Categories of expenditure	2022	2023	Change* (%)	Share of total expenditure in 2023* (%)
Total consumption expenditure	3450.36	3860.11	111.88	62.03
Investment expenditure	32.90	34.73	105.56	0.56
Total production costs	133.39	129.00	96.71	2.07
Taxes, contributions, dues, taxes	1799.43	1974.27	109.72	31.73
Other expenditure	194.67	224.89	115.52	3.61
Total expenditure	5610.75	6223.00	110.91	100.00

Source: National Institute of Statistics. Press release no. 143/10 June 2024; data systematized by the authors; * authors' calculation.

As can be seen, in the year 2023, almost all expenditure categories registered increases, with the exception of total production expenditure and the counter value of feed consumption from own resources (-3.29%). The largest share in the total expenditure, in 2023, belongs to the total consumption expenses (consisting of monetary consumption expenditure and the value of human consumption from own resources), i.e. 62.03%. The next destination of the expenses is represented by taxes, contributions, contributions, fees, i.e. transfers to the public and private administration and to the social insurance budgets. They have a large weight in the total expenses, i.e. almost 32%.

The structure of total household expenditure, on training sources, in 2023

Graph 2

Source: the authors' representation, based on the data from the press release of the National Institute of Statistics no. 143/10 June 2024.

The analysis is deepened by studying the total average monthly income and expenses recorded per person. The data relating to the values recorded by these two indicators in the years 2022 and 2023 can be found in table no. 3. Thus, in 2023, a person achieved total income of 2,871.57 lei, increasing by 11.51% compared to 2022. The largest increase in income was recorded by farmers (+13, 18%), and the lowest by the unemployed (+9.82%). In absolute value, as expected, the highest value is recorded by employees. In the case of expenses, it is found that, in 2023, they increased by 11.43% compared to 2022. The lowest increase in expenses belongs to pensioners (+10.39%), and the highest increase corresponds to the unemployed (+ 15.19%).

**Total average monthly income and expenditure *per person* (RON).
depending on the occupational status of the head of the household,
during the period 2022-2023**

Table 3

Occupational status	2022		2023		Change 2023/2022	
	Income	Expenditure	Income	Expenditure	Income	Expenditure
Employee	3208.49	2805.00	3610.75	3154.59	112.54	112.46
Farmer	1377.44	1274.08	1559.05	1415.50	113.18	111.10
Unemployed	1050.18	963.50	1153.29	1109.85	109.82	115.19
Retired	2096.91	1756.76	2318.72	1939.37	110.58	110.39
Total income / expenditure, monthly averages per person	2575.07	2235.12	2871.57	2490.59	111.51	111.43

Source: National Institute of Statistics. Press release no. 143 / June 10, 2024. data systematized by the authors.

Significant differences in both income and expenditure levels are generated by the residence environment (Table no. 2). Thus, in 2023, the difference between urban and rural environments is +1142.33 lei/person, in the case of incomes, respectively +932.56 lei/person, in the case of expenses. Thus, the level of total average monthly income per person in the urban environment was 3420 lei, 1.5 times higher than in the rural environment.

From a structural point of view, the share of gross salaries and other salary rights in total income was 72.8%, in the urban environment, higher than the one recorded in the rural environment, which was 57.1%. If in the rural environment, the income in kind from the counter value of the consumption of agri-food and non-food products from own resources, in the year 2023, was 10.7% of the total income, in the urban environment, this weight was 2.7%.

**Total average monthly income and expenditure *per person* (RON). on
residential environments, during the period 2022-2023**

Table 4

Residence environment	2022		2023	
	Total income	Total expenditure	Total income	Total expenditure
Urban	3020.63	2602.16	3420.02	2938.33
Rural	2052.57	1804.34	2277.69	2005.77
Total	2575.07	2235.12	2871.57	2490.59

Source: National Institute of Statistics. Press release no. 143 / June 10, 2024. data systematized by the authors.

At the level of a household, the average monthly expenses, in the urban environment, in 2023, were 6,840 lei, 1.3 times higher than those in the rural environment. The ratio is also maintained in the case of incomes, which are 7961 lei per household in the urban environment, in 2023, also 1.3 times higher than in the rural environment.

In 2023, according to the standard classification by destination of consumption expenses, in the total consumption expenses of households, a significant share, namely 35.0%, belongs to food products and non-alcoholic beverages, in the amount of 1351 lei per household, followed by of the monthly expenses intended for housing, water, electricity, gas and other fuels, in the amount of 587 lei per household (weight in the total average monthly consumption expenses of 15.2%). On the third position, each with a weight of 7.3% in the total average monthly consumption expenses, are the expenses for alcoholic beverages and tobacco (284 lei per household), the expenses for clothing and footwear (282 lei per household) and transport expenses (281 lei per household). With a weight of only 0.5% of the total average monthly consumption expenses related to households, the expenses allocated for education of only 18 lei represented the lowest level,

• The evolution of total incomes and expenses of households and per person, in the first quarter of 2024

In the first quarter of 2024, the total average monthly incomes were, in nominal terms, 8049 lei per household, which means 3210 lei per person, up by 15.3% compared to the first quarter of 2023, and those on a person with 14.8%.

The level and structure of total household incomes, by sources of training, in the first quarter of 2024

Table 5

Income categories	lei per household	%
Income from gross wages and other wage rights	5539.24	68.8
Income from agriculture	92.58	1.1
Income from independent non-agricultural activities	143.29	1.8
Income from social benefits	1557.64	19.3
Income from property and the sale of household assets	63.39	0.8
Other monetary income	77.00	1.0
Income in kind	576.25	7.2
Total income	8049.39	100.0

Source: National Institute of Statistics. Press release no. 178/ June 10, 2024. data systematized by the authors.

The largest share held within the total income of households is 68.8% and belongs to income from gross salaries and other salary rights (5539.24 lei per household). Significant weights are also held by income from social benefits (19.3%), as well as those in kind (7.2%).

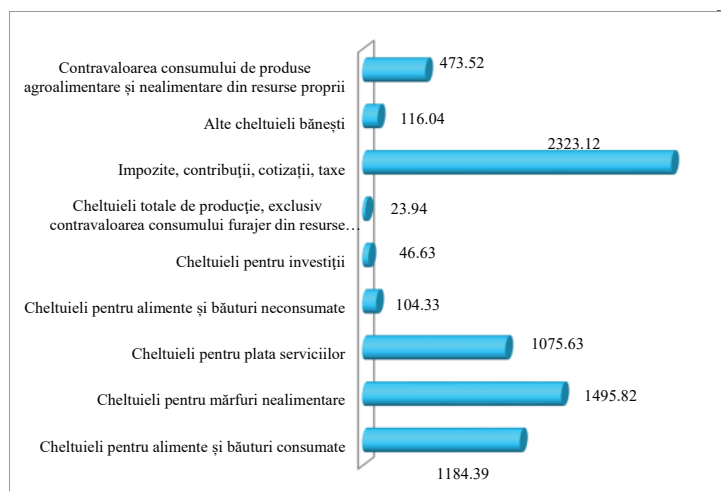
Regarding the total average monthly expenses of the population, we state that, in the first quarter of 2024, they were 6843.42 lei per household, respectively 2729 lei per person. They represented 85.0% of total revenues, up by 14.6%, and those per person by 14.0% compared to the first quarter of 2023.

Monetary consumption expenses (consisting of expenses for food and beverages consumed, expenses for non-food goods and expenses for payment of services) totaled 3755.84 lei and occupied the first position in the total expenses of households, by category of expenses. These are followed by taxes, contributions, contributions, taxes in the amount of 2323.12 lei/household.

In chart no. 3, the authors graphically represented the level of total household expenses in the first quarter of 2024.

The total expenditure of households, by expenditure category, in the first quarter of 2024 (lei)

Graph 3

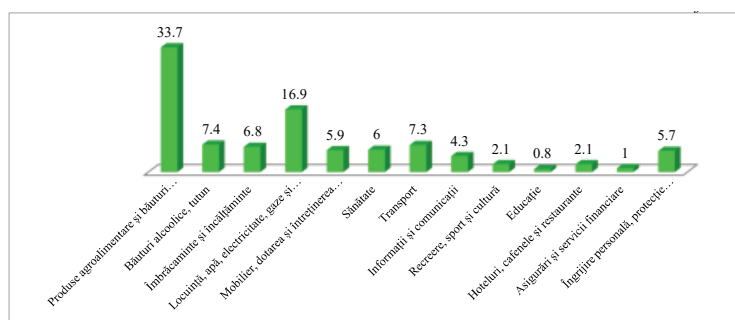
Source: the authors' representation, based on the data from the press release of the National Institute of Statistics no. 178/10 July 2024.

In the first quarter of 2024, the value of consumption of agri-food and non-food products from own resources, consisting of human consumption

(343.26 lei) and feed consumption (130.26 lei), was, on average, 473.52 lei per month household, meaning 189 lei per person, increasing by 10.7% compared to the fourth quarter of 2023.

The structure of total household expenditure, on destinations, in the first quarter of 2024 (%)

Graph 4

Source: the authors' representation, based on the data from the press release of the National Institute of Statistics no. 178/10 July 2024.

Also in the first quarter of 2024, food products and non-alcoholic beverages occupied the first place in the ranking of total average monthly consumption expenses of households, depending on the destination, with a value of 1380 lei per household, which means a share of 33, 7% In second place, we find the monthly expenses intended for housing, water, electricity, gas and other fuels, amounting to 693 lei per household, with a weight of 16.9% in the total average monthly consumption expenses. These are followed by expenses for alcoholic beverages, tobacco, in the amount of 302 lei per household, with a weight of 7.4% in the total average monthly consumption expenses.

Conclusion

The income of the population is the main factor that influences the buying behavior of the person. That is why, in the analysis of the various aspects related to the consumption of the population in Romania, the standard of living and its living conditions, the study of the incomes and expenses of the population are extremely useful. Income, received as a reward by the owners of the factors of production: labor, capital, land, takes different forms, such as: salary, profit, rent or interest.

The consumption of the population covers a wide variety of goods, some of which are essential, such as bread, meat, dairy products, fruit,

vegetables or clothing. Other goods can withstand a postponement of the satisfaction of the needs related to them, being included in the category of luxury objects. The volume, structure and dynamics of consumption reflect the degree of satisfaction of the population's physiological, social or spiritual needs. Practically, the satisfaction of any need is achieved through the consumption of goods. We mention the fact that the study of consumption at the level of products and product groups, along with the quantitative evolution, must also take into account their qualitative evolution. Consumption represents the use of economic goods, in order to satisfy personal or collective needs. In order to satisfy a certain level of desired utility, the consumer will have to use the income at his disposal as well as possible. Many times, this income is insufficient in relation to his wishes. Thus, there is the need to know the income available to the consumer and how it can be allocated to the goods and services he needs, in a certain period of time. Thus, personal consumption signifies an important component of the quality of life, respectively the standard of living.

References

1. Anghel M.G., Anghelache C., Radu, I., Radut, M.C., Dumitru, D. (2023). Analysis of the evolution of the population – source that feeds the labor force. *Romanian Statistical Review, Supplement*, no. 12, pp. 3-14 / 15-27
2. Anghelache. C., Anghel. M.G. (2017). International Trade – factor of economic growth for European Union member States. XXIII International Scientific Conference of the PGV Network. The question of borders: a new representation of the European reality. Casablanca, 14-16 September 2017, 267-278
3. Anghelache C., Anghel M.G., Strijek D.A (2022). Analiza investițiilor autohtone și străine în economia națională. *Romanian Statistical Review Supplement*, 12, 03-10
4. Anghelache, C. (2008). *Tratat de statistică teoretică și economică*, Editura Economică, București
5. Corti F. et al.. The Recovery and Resilience Facility: A springboard for a renaissance of public investments in Europe?, CEPS, January 2022
6. D'Alfonso A. and Sapala M. (2015). Payments backlog in recent EU budgets. Lessons learnt and outlook. EPRS. European Parliament, November 2015.
7. Darvas Z. (2020). Will European Union countries be able to absorb and spend well the bloc's recovery funding?. *Bruegel Blog*, 24 September 2020
8. Erosa. A., Cabrilla. A. (2008). On finance as a theory of tff. cross-industry productivity differences. and economic rents. *International Economic Review*, 49 (2), 437–473
9. Fajgelbaum. P., Grossman. G., Helpman. E. (2011). Income Distribution. Product Quality. and International Trade. *Journal of Political Economy*, 119 (4). 721-765
10. Grand. D., Le Brun. Ch., Vidil. R., Wagner. F. (2016). Electricity Production by Intermittent Renewable Sources: A Synthesis of French and German Studies. *The European Physical Journal Plus*, 131, 329–340
11. Herrendorf. B. and Akos. V. (2012). Which Sectors Make Poor Countries so Un-productive?. *Journal of the European Economic Association*, 10 (2), 323–341

-
12. Hill. C.. Smith. M. (2011). International relations and the European Union. Second Edition, Oxford University Press
 13. Lee. D. Shin. H.. Stulz. R. (2016). Why does capital no longer flow more to the industries with the best growth opportunities?. NBER Working Paper Series. no 22924
 14. Sapala M.. How flexible is the EU budget? Flexibility instruments and mechanisms in the multiannual financial framework. EPRS. European Parliament. January 2020.
- *** Institutul Național de Statistică. Comunicatele de presă nr. 143/10 iunie 2024, nr. 178/10 iulie 2024

Studiu privind evoluția rezervelor forței de muncă

Ștefan Gabriel DUMBRAVĂ PhD (stefan.dumbrava@gmail.com)

Denis-Arthur STRIJEK PhD Student (denis.strijek@gmail.com)

Bucharest University of Economic Studies

Abstract

În cadrul oricăror strategii economice fie că sunt la nivel micro sau macroeconomic, în cadrul strategiilor de dezvoltare durabilă, în cadrul strategiilor sau proiectelor de investiții, resursa umană și disponibilitatea acesteia sunt elemente de importanță capitală. Totodată, pe lângă disponibilitatea acesteia este important de luat în calcul în cadrul investițiilor care necesită anumite specializări ale forței de muncă, să existe anterior un studiu asupra calificării forței de muncă disponibilă în regiune. Din acest motiv, urmărirea evoluției forței de muncă, a rezervelor disponibile pe categorii, pe domenii de activitate este crucială pentru economiile statelor și implicit pentru toți participanții la activitățile economice.

Datele colectate provin din surse oficiale, obținute de la Institutul Național de Statistică al României, dar și de la alte instituții, cum ar fi Agenția Națională de Administrare Fiscală și Inspekția Muncii, care prin prelucrare relevă indicatorii utilizați în cadrul studiului.

Cuvinte cheie: forță de muncă, șomaj, populație ocupată, populație neocupată, evoluții.

Clasificarea JEL: E20, E30

Introducere

În acest articol, autorii au căutat să evidențieze evoluția locurilor de muncă vacante în intervalul situat între trimestrul 1 al anului 2021 și trimestrul 1 al anului 2024. Totodată, s-au identificat și valorile aferente celor doi indici urmăriți pentru aceste locuri de munca vacante în unele dintre industriile reprezentative. Această lucrare reprezintă totodată o analiză statistică bazată pe rezultatele trimestrului 1 din anul 2024 pe care le-am comparat cu diverse perioade similare pentru a putea avea o imagine reprezentativă a indicilor obținuți.

În cuprinsul articolului există făcută comparația cu trimestrul anterior și comparația cu trimestrul similar din anul anterior. Au fost utilizate metode statistice de analiză în detrimentul celor econometrice și am analizat evoluțiile rezervelor forței de muncă și în funcție de clasificarea activităților economice.

Literature Review

Piața muncii, ocuparea, subocuparea, rata șomajului sunt elemente importante ce au efect direct asupra creșterii economice și au atras atenția multor cercetători în domeniu. Astfel, Iacob, S.V. și Radu, I.(2021) prezintă într-un studiu situația pe piața muncii din România în anul 2020 și se axează foarte mult pe analiza ocupării și subocupării. Lengyel, Borbála și Lilla (2017) studiază piața muncii la nivelul Uniunii Europene, după criza economică din 2008, punând accentul pe șomajul pe termen lung. Chéron, Hairault și Langot (2013) au realizat o analiză care se întinde pe durata unui ciclu complet de viață, analizând locurile de muncă vacante, implicit șomajul și s-au aplecat asupra identificării unui punct de echilibru între indicatori. În plan intern Anghelache, C.(2008) a publicat un tratat de statistică teoretică în care a alocat o serie de capitole pieței muncii, în plan general, respectiv ocupării, subocupării și șomajului în sens restrâns. Dorsett, R., Luccino, P., (2018) au analizat cum influențează experiența anterioară a tinerilor tranziția pe piața muncii.

Metodologie

Indicatorii statistici cu privire la locurile de muncă vacante sau rata locurilor de muncă vacante au fost sintetizați pentru a scoate în evidență o serie de aspecte pe care le-am prezentat și care trebuie să fie în continuare elemente de bază în stabilirea cadrului științific de prelucrare a datelor. Folosirea corectă a indicatorilor și a datelor extrase, analizate și sintetizate pot folosi la îmbunătățirea strategiilor în ceea ce privește managementul resurselor umane, strategiilor de investiții sau a celor pentru dezvoltarea durabilă. Agregarea indicatorilor s-a făcut raportat la activitatea principală a unității economico-sociale respondente, respectiv după activitatea principală desfășurată de fiecare dintre unitățile locale din subordine. Se consideră a fi unitate locală, unitatea care își desfășoară activitatea într-o altă locație decât sediul central al unității economico-sociale selectate în eșantionul cercetării statistice

Date, rezultate și discuții

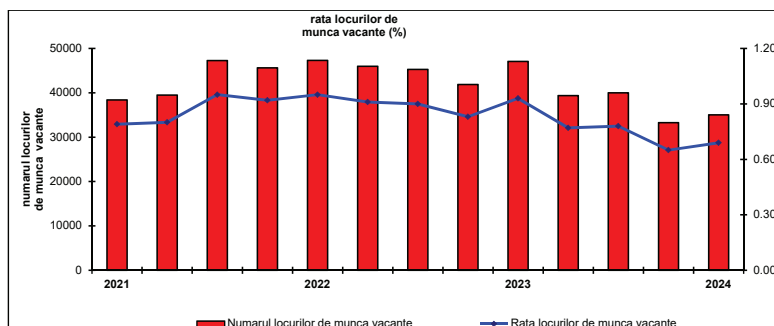
În baza datelor colectate de la Institutul Național de Statistică, Agenția Națională de Administrare Fiscală și Inspecția Muncii identificăm în primul trimestru al anului 2024 o creștere a locurilor de muncă vacante cu 1,7 mii față de trimestrul anterior, numărul locurilor de muncă vacante fiind de 35 de mii.

În ceea ce privește rata locurilor de muncă vacante care a fost estimată pentru trimestrul 1 din 2024 la valoarea de 0,69%, a prezentat o creștere cu 0,04 procente comparativ cu trimestrul anterior.

Comparând trimestrul 1 din 2024 cu același trimestru al anului 2023, constatăm că numărul locurilor de muncă vacante s-a diminuat cu 12,1 mii, iar rata locurilor de muncă vacante a scăzut cu 0,24 %.

Rata și numărul locurilor de muncă vacante - trimestrul I 2021 - trimestrul I 2024 -

Tabel 1

Sursa: INS

În cadrul indicatorului numărului de locuri de muncă vacante este inclus numărul posturilor plătite, nou create, neocupate sau pentru care este cunoscut că vor deveni vacante. Aceste posturi sunt destinate persoanelor din afara instituțiilor sau societăților comerciale, dar care pot fi ocupate și de către persoane din interiorul entității, indiferent dacă sunt posturi pe durată determinată sau nedeterminată, cu normă de lucru normală sau parțială.

Numărul de posturi ocupate a fost măsurat prin intermediul indicatorului privind efectivul salariaților la sfârșitul lunii din mijlocul trimestrului de referință. Acest indicator înglobează numărul total al persoanelor ocupate, încadrate în muncă în baza unui contract individual de muncă, a unui raport de serviciu cu întreprinderea sau unitatea locală, cu o durată de timp care poate să fie determinată sau să fie nedeterminată, însă au fost excluse din acest indicator cadrele militare și personalul asimilat (Serviciul Român de Informații, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, etc.).

Agregarea indicatorilor s-a făcut ținând cont de activitatea principală a unității economico-sociale introduse în studiu, respectiv după activitatea principală a fiecăreia dintre unitățile din subordine.

Luând în considerare cei doi indici, adică rata locurilor de muncă vacante și numărul locurilor de muncă vacante, pe grupe de activități ale economiei naționale, vom considera că rata locurilor de muncă vacante este

reprezentată ca fiind raportul creat între numărul locurilor de muncă vacante și numărul total al locurilor de muncă (ocupate și vacante, exclusiv cele blocate sau destinate numai promovării în interiorul întreprinderii sau instituției), exprimat procentual:

$$RLV = \frac{nr_vacante}{(nr_ocupate + nr_vacante)} * 100 = \frac{LV}{LO + LV} * 100$$

unde: RLV = rata locurilor de muncă vacante
 LV = numărul locurilor de muncă vacante
 LO = numărul locurilor de muncă ocupate

Cele mai mari rate ale locurilor de muncă vacante din primul trimestru al anului 2024, au fost înregistrate în industria producției și furnizării de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat cu o valoare de 1,53%, a celei pentru intermediieri financiare și asigurări având o valoare de 1,51%, respectiv în cea a distribuției apei cu o valoare identică. Alte industrii cu o rată mai mare a indicelui locurilor de muncă vacante sunt: industria de salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare cu o valoare de 1,36% și de asemenea, industria aferenta activităților de spectacole, culturale și recreative, tot cu o valoare de 1,36%.

În industria prelucrătoare au existat 8,1 mii locuri vacante, însemnând că valoarea ratei locurilor de muncă vacante este de 0,74%, reprezentând totodată un procent de peste 23% din numărul total al locurilor de muncă vacante.

Sectorul bugetar a avut o pondere importantă în numărul total al locurilor de muncă vacante, însumând peste 19% din valoarea totală a acestora. Astfel, categoria sănătatea și asistență socială, respectiv administrația publică au fiecare câte 3,0 mii locuri vacante, iar învățământului îi revin 0,7 mii locuri vacante.

Făcând referire la rata locurilor de muncă vacante, cele mai mici valori pot fi regăsite în învățământ cu un procent de 0,20%, în industria extractivă cu un procent de 0,25% și un procent de 0,37% aferent agriculturii, silviculturii și pescuitului.

Cele mai puține locuri de muncă vacante s-au regăsit în domeniul tranzacții imobiliare cu o valoare de 0,1 mii și industria extractivă, tot cu o valoare 0,1 mii locuri vacante, respectiv în alte activități de servicii cu o valoare de 0,2 mii locuri vacante.

Pentru o imagine mai amplă asupra evoluției datelor este necesar să analizăm datele actuale și comparativ cu perioadele precedente.

Prin comparația făcută între trimestrul I 2024 cu trimestrul precedent, observăm că cele mai relevante creșteri aferente ratei locurilor de muncă vacante s-au regăsit în construcții cu un plus de 0,28 puncte procentuale, urmate de distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, respectiv sănătate și asistență socială, fiecare dintre aceste ramuri având o creștere de câte 0,18 puncte procentuale pentru fiecare în parte.

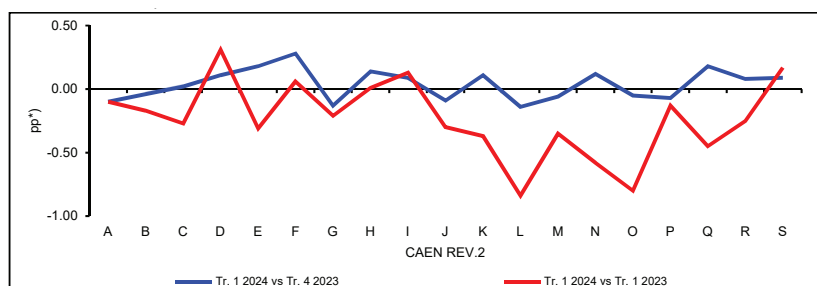
Cele mai importante creșteri în ceea ce privește numărul locurilor de muncă vacante, au fost evidențiate în construcții cu un plus de 1,3 mii locuri vacante, în sănătate și asistență socială cu un plus de 0,7 mii locuri vacante, urmate de transport și depozitare cu un plus de 0,4 mii locuri vacante, iar tot cu o creștere de 0,4 mii locuri vacante a fost și domeniul: activități de servicii administrative și activități de servicii suport.

La polul opus, cele mai relevante scăderi în ceea ce privește rata locurilor de muncă vacante, s-au observat în activitățile de tranzacții imobiliare unde identificăm un minus de 0,14 puncte procentuale, respectiv comerț cu ridicata și cu amănuntul având o scădere de 0,13 puncte procentuale și repararea autovehiculelor și motocicletelor, unde avem tot o valoare de 0,13 puncte procentuale; această din urmă activitate a înregistrat și cea mai semnificativă diminuare a numărului locurilor de muncă vacante, o scădere cu 1,1 mii locuri vacante.

Raportând la același trimestru al anului anterior, scăderi importante ale ratei locurilor de muncă vacante au fost în domeniul tranzacții imobiliare unde se remarcă o scădere cu 0,84 puncte procentuale, în administrație publică, o scădere de 0,80 puncte procentuale, respectiv domeniul activități de servicii administrative și domeniul activități de servicii suport, unde avem identificate diminuări de 0,58 puncte procentuale.

Evoluția ratei locurilor de muncă vacante

Grafic 1

*) pp - puncte procentuale

Graficul de mai sus prezintă comparațiile făcute permițându-ne să vizualizăm aceste evoluții ca imagine de ansamblu a indicatorilor urmăriți, iar tabelul de mai jos ne permite să avem tot pentru a compara, toate industriile incluse în grafic și în analiza de date a indicatorilor studiați.

Grupele majore de ocupații

Tabel 2

Cod CAEN Rev.2 Nivel secțiune	Denumirea activităților economice
A	Agricultură, silvicultură și pescuit
B	Industria extractivă
C	Industria prelucrătoare
D	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat
E	Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare
F	Construcții
G	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor
H	Transport și depozitare
I	Hoteluri și restaurante
J	Informații și comunicații
K	Intermedieri financiare și asigurări
L	Tranzacții imobiliare
M	Activități profesionale, științifice și tehnice
N	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport
O	Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public
P	Învățământ
Q	Sănătate și asistență socială
R	Activități de spectacole, culturale și recreative
S	Alte activități de servicii

Cele mai mari creșteri în ceea ce privește numărul locurilor de muncă vacante, s-au evidențiat în hoteluri și restaurante cu un număr de 0,4 mii locuri vacante în plus și în domeniul construcțiilor, o creștere de 0,3 mii locuri disponibile.

Cele mai relevante scăderi ale numărului locurilor de muncă vacante a cunoscut industria prelucrătoare, cu un minus de 2,9 mii locuri vacante, dar și în administrație publică, o scădere cu 2,2 mii locuri vacante, respectiv la activități de servicii administrative și activități de servicii suport, unde avem o diminuare de 1,8 mii locuri vacante. Așa cum se observa din graficul de mai

sus, la polul opus, cele mai semnificative creșteri ale ratei locurilor de muncă vacante au fost înregistrate în producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, o creștere de 0,31 puncte procentuale, respectiv în alte activități de servicii, unde a fost înregistrat un plus de 0,17 puncte procentuale.

Pentru o mai bună interpretare a rezultatelor obținute, rata și numărul locurilor de muncă vacante au fost agregate pe grupe majore de ocupații, conform codului CAEN, așa cum este exemplificat în tabelul de mai sus.

Privind din această perspectivă grupele majore de ocupații, grupate conform clasificării ocupațiilor din România în primul trimestru din 2024, valorile cele mai mari ale numărului locurilor de muncă vacante dar și ale ratei locurilor de muncă vacante, au fost înregistrate în rândul ocupațiilor de: specialiști în diverse domenii de activitate care reprezintă grupa majoră 2 cu 9,6 mii locuri vacante, respectiv un procent de 0,80%, și de grupa majoră 7, adică, muncitori calificați și asimilați cu un număr de 5,2 mii locuri vacante, respectiv 0,78%.

Analizând rezultatele obținute în baza analizei datelor, putem observa că cei doi indicatori urmăriți, adică numărul locurilor de muncă vacante și rata locurilor de muncă vacante au cele mai mici valori pentru grupa majoră 6, adică ocupațiile de lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit - cu 0,1 mii locuri vacante, respectiv o rată de 0,33%, și de grupa majoră 1, ocupațiile de membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori cu 1,6 mii locuri vacante, respectiv o rată de 0,42%.

Urmărind în continuare evoluțiile acestor indici, am luat în considerare pentru comparație, trimestrul I 2024 comparativ cu perioadele precedente și am putut identifica că cele mai relevante creșteri atât ale ratei locurilor de muncă vacante, cât și ale numărul locurilor de muncă vacante comparativ cu trimestrul precedent au fost înregistrate în cadrul grupei majore 7, a ocupațiilor de muncitori calificați și asimilați cu un plus de 0,15 puncte procentuale ale ratei, respectiv un plus de 1,1 mii locuri vacante, respectiv în cadrul grupei majore 8 aferenta ocupațiilor de operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente cu o creștere de 0,12 puncte procentuale ale ratei locurilor de muncă vacante și un plus de 0,7 mii locuri vacante.

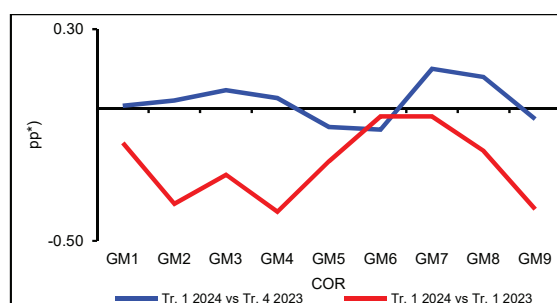
La polul opus, scăderi mai semnificative ale ratei locurilor de muncă vacante au cunoscut grupa majoră 6 a ocupațiilor de lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit - o scădere de 0,08 puncte procentuale și în cadrul grupei majore 5 a ocupațiilor de lucrători în domeniul serviciilor - cu o scădere de 0,07 puncte procentuale. Tot această grupă majoră 5 a înregistrat și cea mai relevantă scădere a numărului locurilor de muncă vacante cu un

număr de 0,7 mii locuri vacante comparativ cu valorile trimestrului anterior.

Comparativ cu același trimestru al anului anterior, cei doi indicatori, numărul locurilor de muncă vacante și rata locurilor de muncă vacante au înregistrat exclusiv scăderi.

Numărul locurilor de muncă vacante și rata locurilor de muncă vacante

Grafic 2

*) pp - puncte procentuale

Astfel, în ceea ce privește rata locurilor de muncă vacante, cele mai relevante diminuări s-au regăsit în grupa majoră 4, a ocupațiilor de funcționari administrativi cu o scădere de 0,39 puncte procentuale, urmată de grupa majoră 9 aferentă ocupațiilor elementare cu o scădere de 0,38 puncte procentuale.

Numărul locurilor de muncă vacante, a cunoscut cele mai semnificative scăderi în cadrul grupei majore 2 în rândul ocupațiilor de specialiști în diverse domenii de activitate, cu un minus de 4,0 mii locuri vacante, fiind urmată de grupa majoră 9 a ocupațiilor elementare unde scăderea a fost de 2,6 mii locuri vacante.

Concluzii

Din studiul făcut și prezentat în acest articol se desprind unele concluzii. O primă concluzie care se desprinde este aceea că atât numărul locurilor de muncă vacante, cât și rata locurilor de muncă vacante, au avut evoluții diferite pe grupele majore de ocupații, conform clasificării ocupațiilor din România în primul trimestru al anului 2024. De asemenea, este de remarcat faptul că sectorul bugetar a avut o pondere importantă în numărul total al locurilor de muncă vacante, însumând peste 19% din valoarea totală a acestora.

O altă concluzie este aceea că cele mai importante creșteri privind numărul locurilor de muncă vacante, au fost evidențiate în sectorul construcției, sănătate și asistență socială, urmate de transport și depozitare și activități de servicii administrative și activități de servicii suport.

Bibliografie

1. Anghelache C., Avram D., Burea D., Mirea M., *The accession of european funds -priority for Romania*. Romanian Statistical Review Supplement, 1, 124-137, 2019
2. Chéron, A., Hairault, J.O., Langot, F., *Life-Cycle Equilibrium Unemployment*. Journal of Labor Economics, 31 (4), 843-882, 2013
3. Dorsett, R., Luccino, P., Young people's labour market transitions: The role of early experiences. Labour Economics, Vol 54, pp. 29-46, 2018
5. Hili, A., Lahmandi-Ayed, R., Lasram, H., *Differentiation, labor market and globalization*. The Journal of International Trade & Economic Development, 25 (6), 809-833, 2016
6. Iacob, S.V. și Radu, I. Studiu privind forța de muncă – ocuparea și subocuparea în România în anul 2020, Romanian Statistical Review, Supplement, 5, 67-74, 2021
7. Lengyel, G., Borbála, G., Lilla, T., Expected long-term labour market resilience and the European Union's perceived role results of an online policy Delphi. Society and Economy 39, no. 2 (2017): 165-82
<https://ec.europa.eu/eurostat>
www.insse.ro – site-ul oficial al Institutului Național de Statistică din România

STUDY ON THE EVOLUTION OF LABOR FORCE RESERVES

Ștefan Gabriel DUMBRAVĂ PhD (stefan.dumbrava@gmail.com)

Denis-Arthur STRIJEK PhD Student (denis.strijek@gmail.com)

Bucharest University of Economic Studies

Abstract

Within any economic strategies, whether they are at the micro or macroeconomic level, within sustainable development strategies, within investment strategies or projects, the human resource and its availability are elements of capital importance. At the same time, in addition to its availability, it is important to take into account in investments that require certain specializations of the labor force, to have a previous study on the qualification of the labor force available in the region. For this reason, tracking the evolution of the labor force, available reserves by category, by field of activity is crucial for the economies of states and implicitly for all participants in economic activities.

The collected data come from official sources, obtained from the National Institute of Statistics of Romania, but also from other institutions, such as the National Agency for Fiscal Administration and the Labor Inspectorate, which through processing reveal the indicators used in the study.

Key words: labor force, unemployment, employed population, employed population, developments.

JEL classification: E20, E30

Introduction

In this article, the authors sought to highlight the evolution of vacant jobs in the interval between the 1st quarter of 2021 and the 1st quarter of 2024. At the same time, the values related to the two indices tracked for these vacant jobs in some of the representative industries. This work also represents a statistical analysis based on the results of the 1st quarter of 2024, which we compared with various similar periods in order to have a representative picture of the indices obtained.

The article contains a comparison with the previous quarter and a comparison with the similar quarter of the previous year. Statistical methods of analysis were used to the detriment of econometric ones and we analyzed the evolutions of labor force reserves and according to the classification of economic activities.

Literature Review

The labor market, employment, underemployment, unemployment rate are important elements that have a direct effect on economic growth and have attracted the attention of many researchers in the field. Thus, Iacob, S.V. and Radu, I. (2021) presents in a study the situation on the labor market in Romania in 2020 and focuses a lot on the analysis of employment and underemployment. Lengyel, Borbála and Lilla (2017) study the labor market at the level of the European Union, after the economic crisis of 2008, focusing on long-term unemployment. Chéron, Hairault and Langot (2013) carried out an analysis that spans the duration of a complete life cycle, analyzing job vacancies, implicitly unemployment, and focused on identifying a balance point between the indicators. Internally, Anghelache, C. (2008) published a treatise on theoretical statistics in which he devoted a series of chapters to the labor market, in general, respectively to employment, underemployment and unemployment in the narrow sense. Dorsett, R., Luccino, P., (2018) analyzed how youth's prior experience influences labor market transition.

Methodology

The statistical indicators regarding vacant jobs or the rate of vacant jobs have been synthesized to highlight a series of aspects that we have presented and which must continue to be basic elements in establishing the scientific framework for the processing of the data. The correct use of indicators and data extracted, analyzed and synthesized can help to improve strategies in terms of human resource management, investment strategies or those for sustainable development. Aggregation of the indicators was done in relation to the main activity of the responding economic-social unit, respectively according to the main activity carried out by each of the subordinate local units. It is considered to be a local unit, the unit that carries out its activity in a different location than the headquarters of the economic-social unit selected in the statistical research sample

Data, results and discussions

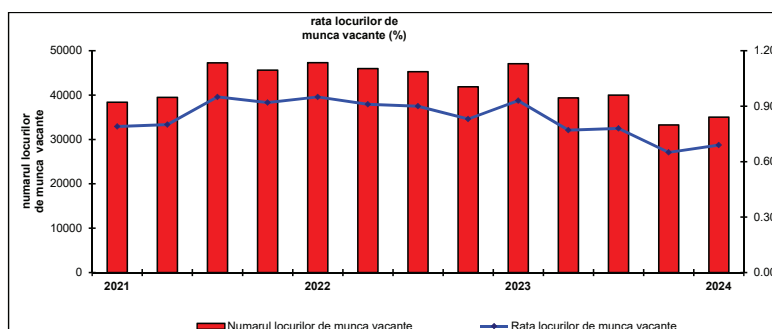
Based on the data collected from the National Institute of Statistics, the National Agency for Fiscal Administration and the Labor Inspection, we identify in the first quarter of 2024 an increase in vacant jobs by 1.7 thousand compared to the previous quarter, the number of vacant jobs being 35 thousand.

Regarding the vacancy rate which was estimated for the 1st quarter of 2024 at the value of 0.69%, it showed an increase of 0.04 percent compared to the previous quarter.

Comparing the first quarter of 2024 with the same quarter of 2023, we find that the number of job vacancies decreased by 12.1 thousand, and the vacancy rate decreased by 0.24%.

**Rate and number of vacancies
- first quarter 2021 - first quarter 2024 -**

Table 1

Source: INS

The number of job vacancies indicator includes the number of paid, newly created, unoccupied positions or for which it is known that they will become vacant. These positions are intended for people outside the institutions or commercial companies, but which can also be occupied by people inside the entity, regardless of whether they are fixed or indefinite positions, with normal or part-time working hours.

The number of filled positions was measured by means of the employee headcount indicator at the end of the month in the middle of the reference quarter. This indicator includes the total number of employed persons, employed on the basis of an individual employment contract, of a service relationship with the enterprise or local unit, with a duration that can be determined or be undetermined, but they were excluded from this indicator, military personnel and assimilated personnel (the Romanian Intelligence Service, the Ministry of National Defense, the Ministry of Internal Affairs, etc.).

Aggregation of the indicators was done taking into account the main activity of the economic-social unit included in the study, respectively after the main activity of each of the subordinate units.

Taking into account the two indices, i.e. the rate of vacant jobs and the number of vacant jobs, by activity groups of the national economy, we will consider that the rate of vacant jobs is represented as the ratio created between the number of vacant jobs and the number total number of jobs (occupied and

vacant, excluding those blocked or intended only for promotion within the enterprise or institution), expressed as a percentage:

$$RLV = \frac{\text{no_vacancies}}{(\text{no_occupied} + \text{no_vacancies})} * 100 = \frac{LV}{LO + LV} * 100$$

where: RLV = vacancy rate

LV = the number of vacant jobs

LO = the number of occupied jobs

The highest rates of vacant jobs in the first quarter of 2024 were recorded in the industry of production and supply of electricity and thermal energy, gas, hot water and air conditioning with a value of 1.53%, of that for intermediaries financial and insurance with a value of 1.51%, respectively in that of water distribution with an identical value. Other industries with a higher vacancy index rate are: the sanitation industry, waste management, decontamination activities with a value of 1.36% and also the industry related to entertainment, cultural and recreational activities, also with a value of 1.36%.

In the manufacturing industry there were 8.1 thousand vacancies, meaning that the value of the vacancy rate is 0.74%, also representing a percentage of over 23% of the total number of vacancies.

The budgetary sector had an important share in the total number of vacant jobs, amounting to over 19% of their total value. Thus, the categories of health and social assistance, respectively public administration each have 3.0 thousand vacancies, and education has 0.7 thousand vacancies.

Referring to the vacancy rate, the lowest values can be found in education with a percentage of 0.20%, in the extractive industry with a percentage of 0.25% and a percentage of 0.37% related to agriculture, forestry and fishing.

The fewest vacancies were found in the field of real estate transactions with a value of 0.1 thousand and the extractive industry, also with a value of 0.1 thousand vacancies, respectively in other service activities with a value of 0, 2 thousand vacancies.

For a broader picture of the evolution of the data, it is necessary to analyze the current data and compare it with previous periods.

By comparing the first quarter of 2024 with the previous quarter, we note that the most relevant increases related to the vacancy rate were found in construction with an increase of 0.28 percentage points, followed by water distribution; sanitation, waste management, decontamination activities, respectively

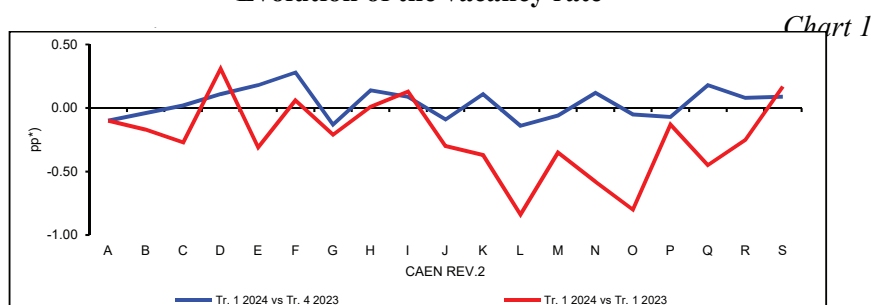
health and social assistance, each of these branches having an increase of 0.18 percentage points for each separately.

The most important increases in terms of the number of vacant jobs were highlighted in construction with an increase of 1.3 thousand vacancies, in health and social assistance with an increase of 0.7 thousand vacancies, followed by transport and storage with an increase of 0.4 thousand vacant places, and also with an increase of 0.4 thousand vacant places was also the field: administrative services activities and support services activities.

At the opposite pole, the most relevant decreases in terms of the vacancy rate were observed in real estate transaction activities where we identify a minus of 0.14 percentage points, respectively wholesale and retail trade having a decrease of 0.13 percentage points and the repair of motor vehicles and motorcycles, where we also have a value of 0.13 percentage points; this last activity also recorded the most significant decrease in the number of vacant jobs, a decrease of 1.1 thousand vacancies.

Compared to the same quarter of the previous year, important decreases in the vacancy rate were in the field of real estate transactions, where a decrease of 0.84 percentage points is noted, in public administration, a decrease of 0.80 percentage points, respectively the field of activities of administrative services and the field of support services activities, where we have identified decreases of 0.58 percentage points.

Evolution of the vacancy rate

*) pp - percentage points

The graph above presents the comparisons made allowing us to visualize these developments as an overview of the indicators being followed, and the table below allows us to have everything to compare, all the industries included in the graph and in the data analysis of the indicators studied.

Major groups of occupations

Table 2

CAEN code Rev.2 Section level	Name of economic activities
A	Agriculture, forestry and fishing
B	Extractive industry
C	Manufacturing industry
D	Production and supply of electricity and thermal energy, gas, hot water and air conditioning
E	Water distribution; sanitation, waste management, decontamination activities
F	construction
G	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
H	Transport and storage
I	Hotels and restaurants
J	Information and communications
K	Financial intermediation and insurance
L	Real estate transactions
M	Professional, scientific and technical activities
N	Administrative service activities and support service activities
O	Public administration and defense; social insurance from the public system
P	Education
Q	Health and social assistance
R	Performing, cultural and recreational activities
S	Other service activities

The biggest increases in the number of vacant jobs were highlighted in hotels and restaurants with a number of 0.4 thousand more vacancies and in the construction sector, an increase of 0.3 thousand available places.

The most relevant decreases in the number of job vacancies were experienced by the manufacturing industry, with a minus of 2.9 thousand vacancies, but also in public administration, a decrease by 2.2 thousand vacancies, respectively in administrative services activities and activities of support services, where we have a decrease of 1.8 thousand vacant places. As can be seen from the graph above, at the opposite pole, the most significant increases in the vacancy rate were recorded in the production and supply of electricity and heat, gas, hot water and air conditioning, an increase of 0, 31 percentage points, respectively in other service activities, where an increase of 0.17 percentage points was recorded.

For a better interpretation of the results obtained, the rate and number of vacant jobs were aggregated by major groups of occupations, according to the CAEN code, as exemplified in the table above.

Looking from this perspective the major groups of occupations, grouped according to the classification of occupations in Romania in the first quarter of 2024, the highest values of the number of vacant jobs but also of the rate of vacant jobs, were recorded among the occupations of: specialists in various fields of activity representing major group 2 with 9.6 thousand vacancies, respectively a percentage of 0.80%, and major group 7, that is, skilled and assimilated workers with a number of 5.2 thousand vacancies, respectively 0.78%.

Analyzing the results obtained on the basis of the data analysis, we can see that the two tracked indicators, i.e. the number of job vacancies and the job vacancy rate have the lowest values for major group 6, i.e. occupations of skilled workers in agriculture, forestry and fishing - with 0.1 thousand vacancies, respectively a rate of 0.33%, and of major group 1, the occupations of members of the legislative body, of the executive, senior leaders of the public administration, leaders and senior officials with 1.6 thousand vacancies, respectively a rate of 0.42%.

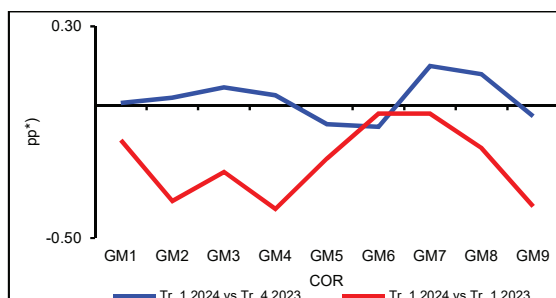
Following the evolution of these indices, we considered for comparison the first quarter of 2024 compared to the previous periods and we were able to identify that the most relevant increases in both the rate of vacant jobs and the number of vacant jobs compared to the previous quarter were registered within the major group 7, of the occupations of skilled and assimilated workers with an increase of 0.15 percentage points of the rate, respectively an increase of 1.1 thousand vacancies, respectively within the major group 8 related to the occupations of operators at installations and machines; machine and equipment assemblers with an increase of 0.12 percentage points in the vacancy rate and an increase of 0.7 thousand vacancies.

At the opposite pole, more significant decreases in the vacancy rate were experienced in the major group 6 of the occupations of skilled workers in agriculture, forestry and fishing - a decrease of 0.08 percentage points and in the major group 5 of the occupations of workers in the field services - with a decrease of 0.07 percentage points. This major group 5 also recorded the most relevant decrease in the number of vacancies with a number of 0.7 thousand vacancies compared to the values of the previous quarter.

Compared to the same quarter of the previous year, the two indicators, the number of job vacancies and the job vacancy rate, registered only decreases.

Number of vacancies and vacancy rate

Chart 2

*) pp - puncte procentuale

Thus, with regard to the rate of vacant jobs, the most relevant decreases were found in major group 4, of occupations of administrative officials with a decrease of 0.39 percentage points, followed by major group 9 related to elementary occupations with a decrease of 0.38 percentage points.

The number of vacant jobs experienced the most significant decreases in major group 2 among specialist occupations in various fields of activity, with a minus of 4.0 thousand vacancies, followed by major group 9 of elementary occupations where the decrease there were 2.6 thousand vacant places.

Conclusions

From the study done and presented in this article, some conclusions can be drawn. A first conclusion that emerges is that both the number of vacant jobs and the rate of vacant jobs had different evolutions on the major groups of occupations, according to the classification of occupations in Romania in the first quarter of 2024. It is also it should be noted that the budgetary sector had an important share in the total number of vacant jobs, amounting to over 19% of their total value.

Another conclusion is that the most important increases in the number of vacant jobs were highlighted in the construction, health and social assistance sectors, followed by transport and storage and administrative service activities and support service activities.

Bibliography

1. Anghelache C., Avram D., Burea D., Mirea M., *The accession of european funds -priority for Romania*. Romanian Statistical Review Supplement, 1, 124-137, 2019
2. Chéron, A., Hairault, J.O., Langot, F., *Life-Cycle Equilibrium Unemployment*. Journal of Labor Economics, 31 (4), 843-882, 2013
3. Dorsett, R., Luccino, P., Young people's labour market transitions: The role of early experiences. Labour Economics, Vol 54, pp. 29-46, 2018
5. Hili, A., Lahmandi-Ayed, R., Lasram, H., *Differentiation, labor market and globalization*. The Journal of International Trade & Economic Development, 25 (6), 809-833, 2016
6. Iacob, S.V. și Radu, I. Studiu privind forța de muncă – ocuparea și subocuparea în România în anul 2020, Romanian Statistical Review, Supplement, 5, 67-74, 2021
7. Lengyel, G., Borbála, G., Lilla, T., Expected long-term labour market resilience and the European Union's perceived role results of an online policy Delphi. Society and Economy 39, no. 2 (2017): 165-82

<https://ec.europa.eu/eurostat>

www.insse.ro – site-ul oficial al Institutului Național de Statistică din România

Studiu privind activitatea turistică în primele șase luni ale anului 2024

Assoc. prof. Ștefan Virgil IACOB PhD (stefaniacob79@yahoo.com)
Petroleum – Gas University of Ploiesti / Artifex University of Bucharest
Iulian RADU PhD Student (julian@linux.com)
Bucharest University of Economic Studies

Abstract

În studiul facut autorii au avut în vedere faptul că diversitatea geografică a României permite dezvoltarea turismului sub multiple forme, fiecare regiune oferind oportunități unice pentru explorare și recreere. În consecință această varietate este un atu major care poate atrage o gamă largă de turiști, atât din țară, cât și din străinătate. Pe de altă parte, este important ca România să abordeze turismul într-un mod complex, având în vedere atât turismul de afaceri, cât și cel nerezident, fiecare dintre aceste laturi având un rol esențial în creșterea și dezvoltarea sectorului turistic și în valorificarea completă a resurselor turistice diverse pe care țara le oferă. Turismul este un sector de activitate care trebuie să fie o prioritate pentru orice guvern și pe cale de consecință o abordare atentă și bine fundamentată în ceea ce privește politica turistică poate menține și chiar a crește interesul turiștilor față de România. În analiza activității turistice am utilizat indicatorii statistici furnizați de Institutul Național de Statistică, corelați cu cei furnizați de Eurostat, pe baza cărora am pus în evidență situația actuală în ceea ce privește această activitate.

Cuvinte cheie: turism, ramuri economice, economie națională, evoluții.

Clasificarea JEL: E20, E30

Introducere

În studiul activității turistice desfășurate în România în primele șase luni ale anului 2024 am pornit de la datele referitoare la sosirile și înnoptările în structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, inclusiv apartamente și camere de închiriat, în luna iunie 2024. Am analizat comparativ datele aferente lunii iunie 2024 cu cele ale lunii similare a anului 2023. În același mod am procedat și la analiza distribuției sosirilor turiștilor români și străini în structurile de primire turistică, inclusiv apartamente și camere de închiriat, pe zone turistice.

Apoi am analizat sosirile și înnoptările turiștilor în structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, inclusiv apartamente și camere de închiriat, în primele șase luni ale anului 2024 comparativ cu perioada similară din 2023.

Am continuat studiul cu analiza sosirilor și înnoptărilor turiștilor în structurile de primire turistică pe județe și pe țări.

Prin analizarea acestor date, se poate reliefa potențialul de creștere al potențialului turistic al României în ambele segmente turistice (călătorii în interes turistic și de afaceri), iar acest lucru este esențial pentru a stabili direcțiile viitoare de dezvoltare și pentru a lua decizii în vederea îmbunătățirii infrastructurii și serviciilor turistice.

Pentru o înțelegere mai ușoară a studiului am utilizat o serie de tabele și grafice, care cuprind valorile pe care le-au înregistrat de-a lungul timpului o serie de indicatori relevanți pentru această activitate, precum sosirile, înnoptările, numărul turiștilor. Pe baza acestor indicatori am reușit să punem în evidență modul în care a evoluat turismul intern și extern în țara noastră.

Literature review

În literatura de specialitate sunt o serie de studii ale unor autori care au avut în atenție evoluția și perspectivele turismului. Astfel, Anghel M.G. (2018) și Anghelache C. și alții (2018) au efectuat unele analize cu privire la evoluția activității de turism din România. Bran F. Și alții (1998) sunt preocupați în lucrarea lor de problemele de mediu și impactul acestora asupra dezvoltării turismului. Carballo M. și alții (2015) studiază și publică o lucrare privind evaluarea economică a activității de turism pe plan european. Cristureanu C. (1992) abordează probleme teoretice legate de turismul internațional. Farole T. și alții (2011) abordează probleme legate de politica de coeziune în Uniunea Europeană în ceea ce privește creșterea economică. Hughes E. și Scheyvens R. (2016) s-au referit în studiile lor la evoluția turismului pe plan mai larg, dar cu referire la rolul social al acestei activități. Kladou (2014) analizează activitatea de turism pe destinații și tendințele de evoluție în viitor. Leea J.W. și Brahmasreneb T. (2013) cercetează în lucrarea lor influența turismului asupra creșterii economice. Manacorda M. și alții (2012), studiază impactul imigrației asupra structurii salariilor din Marea Britanie, iar Medina-Munoz D. și alții (2015) se ocupă de impactul turismului asupra standardului de viață al populației. Silva J. și Toledo M. (2009) sunt preocupați de problemele legate de comportamentul ciclic al posturilor vacante și al șomajului. Tosun și alții (2015) au abordat o serie de aspecte cu privire la decizie de alegere a destinației turistice, iar Zhang J și alții (2017) au analizat rolul imaginii țării în procesul de decizie a turiștilor privind destinația turistică.

Metodologie

Pentru a ușura înțelegerea conținutului articolului voi prezenta pe scurt principalele aspecte metodologice utilizate de Institutul Național de Statistică și Eurostat în analiza turismului. Astfel, sursa datelor o constituie cercetarea statistică lunară referitoare la frecventarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare (TURISM 1 A) pentru sosirile și înnoptările în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare, în conformitate cu Regulamentul (U.E) nr.692 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 iulie 2011, privind statisticile europene referitoare la turism și de abrogare a Directivei 95/57/CE a Consiliului.

În ceea ce privesc datele referitoare la sosirile vizitatorilor străini în România și la plecările vizitatorilor români în străinătate, înregistrate la punctele de frontieră, acestea se obțin lunar din surse administrative.

Sosirea unui turist se înregistrează când o persoană este înscrisă în registrul structurii de primire turistică cu funcțiune de cazare turistică, pentru a fi găzduită una sau mai multe nopți. În fiecare structură de primire turistică cu funcțiune de cazare turistică se socotește o singură sosire pe turist, indiferent de numărul de înnoptări rezultate din șederea sa neîntreruptă.

Înnoptarea este intervalul de 24 ore, începând cu ora hotelieră, pentru care o persoană este înregistrată în evidența spațiului de cazare turistică și beneficiază de găzduire în contul tarifului aferent spațiului ocupat, chiar dacă durata de ședere efectivă este inferioară intervalului menționat.

Indicele de utilizare netă a locurilor de cazare turistică exprimă relația între capacitatea de cazare turistică în funcțiune și utilizarea efectivă a acesteia de către turiști, într-o perioadă determinată. Rezultă din calcul prin raportarea numărului total de înnoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune, din perioada respectivă.

Eșantionul structurilor de cazare a fost constituit pornind de la lista structurilor de cazare autorizate/clasificate, descărcată de pe website-ul Ministerului Antreprenoriatului și Turismului - Departamentul pentru turism, la data de 27 decembrie 2023. Lista cuprindea 14462 structuri cu peste 10 locuri pat, din care: 9248 structuri de cazare și 5214 apartamente și camere de închiriat.

Date, rezultate și discuții

Sosirile turiștilor în România în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare inclusiv apartamente și camere de închiriat au crescut cu 4,9% în luna iunie 2024, comparativ cu luna iunie 2023, iar înnoptările au crescut cu 1,8%. Totodată în luna iunie 2024, la punctele de frontieră, sosirile au înregistrat 1306,1 mii vizitatori străini, iar plecările în străinătate ale vizitatorilor români au fost de 1345,4 mii.

În tabelul numărul 1 sunt prezentate datele referitoare la sosirile și înnoptările în structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, inclusiv apartamente și camere de închiriat, în luna iunie 2024.

Sosirile și înnoptările în structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare în luna iunie 2024

Tabel 1

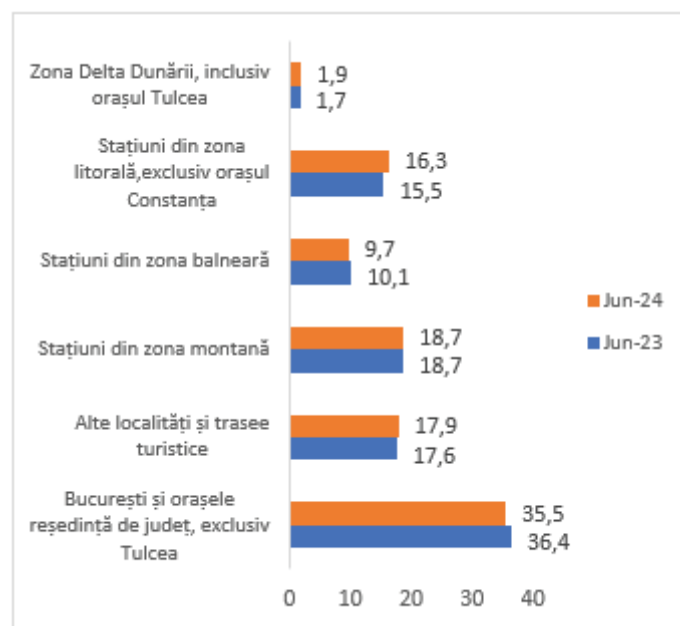
	Sosiri			Înnoptări		
	Iunie 2023 -mii-	Iunie 2024 -mii-	Iunie 2024 față de iunie 2023 (%)	Iunie 2023 -mii-	Iunie 2024 -mii-	Iunie 2024 față de iunie 2023 (%)
Total	1268,5	1330,2	104,9	2779,7	2830,3	101,8
Turiști români	1068,2	1098,4	102,8	2349,1	2368,6	100,8
Turiști străini	200,3	231,8	115,7	430,6	461,7	107,2
din care:						
- Europa	150,5	175,1	116,3	313,3	333,9	106,6
- Uniunea Europeană	113,9	130,7	114,7	236,7	248,8	105,1
- Asia	24,2	28,7	118,6	58,6	69,4	118,4
- America de Nord	17,7	19,4	109,6	40,5	40,5	100,0
- America de Sud	1,2	1,7	141,7	3,2	4,2	131,3
- Africa	1,2	1,2	100,0	3,2	2,8	87,5

Sursa: Comunicat INS, date prelucrate de autori

Pentru o vizualizare mai ușoară a distribuției sosirilor turiștilor români și străini în structurile de primire turistică, inclusiv apartamente și camere de închiriat, pe zone turistice, în luna iunie a anului 2024, comparativ cu luna iunie a anului 2023, au fost schițate graficele numerele 1 și 2.

Distribuția sosirilor turiștilor români în structurile de primire turistică, pe zone turistice, în luna iunie a anului 2024 comparativ cu luna iunie a anului 2023 (%)

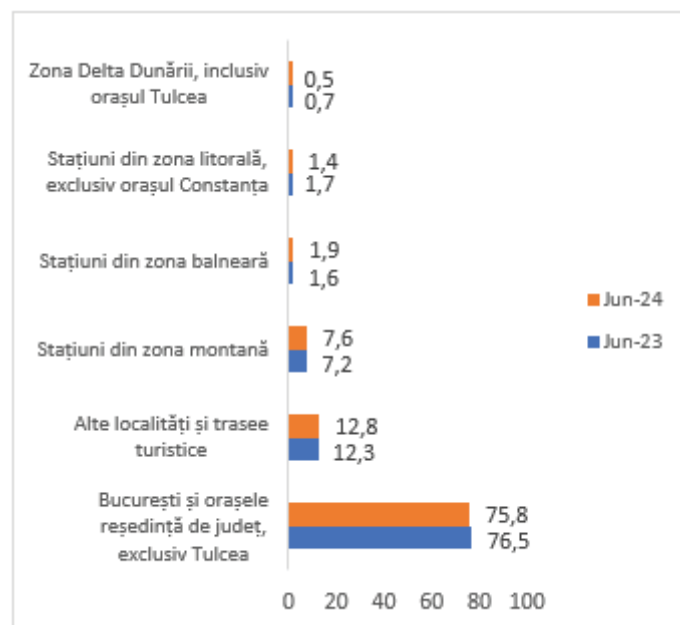
Grafic 1

Sursa: Comunicat INS, date prelucrate de autori

Distribuția sosirilor turiștilor străini în structurile de primire turistică, pe zone turistice, în luna iunie a anului 2024 comparativ cu luna iunie a anului 2023 (%)

Grafic 2

Sursa: Comunicat INS, date prelucrate de autori

Analizând și interpretând datele prezentate constatăm faptul că sosirile înregistrate în structurile de primire turistică, inclusiv apartamente și camere de închiriat, în luna iunie 2024 au însumat 1330,2 mii persoane, în creștere cu 4,9% față de cele din luna iunie 2023. Din numărul total de sosiri, în luna iunie 2024, sosirile turiștilor români în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare au reprezentat 82,6%, iar sosirile turiștilor străini 17,4%.

Totodată, înnoptările înregistrate în structurile de primire turistică, inclusiv apartamente și camere de închiriat, în luna iunie 2024 au însumat 2830,3 mii, în creștere cu 1,8% față de cele din luna iunie 2023. Din numărul total de înnoptări, în luna iunie 2024, înnoptările turiștilor români în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare au reprezentat 83,7%, în timp ce înnoptările turiștilor străini au înregistrat un procent de 16,3%.

În ceea ce privește durata medie a șederii în luna iunie 2024, aceasta a fost de 2,2 zile la turiștii români, iar la turiștii străini de 2,0 zile, iar indicele de utilizare netă a locurilor de cazare turistică, în luna iunie 2024 a fost de

31,0% pe total structuri de cazare turistică, inclusiv apartamente și camere de închiriat, în creștere cu 0,4% față de luna iunie 2023.

De asemenea, sosirile vizitatorilor străini în România, înregistrate la punctele de frontieră, în luna iunie 2024 au însumat 1306,1 mii persoane. Vizitatorii străini din țările Uniunii Europene au reprezentat 25,2% din totalul acestora, fiind în număr de 329,1 mii, iar utilizarea mijloacelor de transport rutier a reprezentat 84,7% din totalul sosirilor lunii iunie 2024.

Plecările vizitatorilor români în străinătate, înregistrate la punctele de frontieră, în luna iunie 2024 au însumat 1345,4 mii persoane, 77,9% dintre aceștia preferând utilizarea mijloacelor de transport rutiere și 21,3% a mijloacelor de transport aeriene.

În tabelul numărul 2 sunt prezentate datele referitoare la sosirile și înnoptările turiștilor în structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, inclusiv apartamente și camere de închiriat, în perioada 01.01.-30.06.2024 comparativ cu perioada 01.01.-30.06.2023.

Sosiri și înnoptări ale turiștilor în structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, în perioada 01.01.-30.06.2024 comparativ cu perioada 01.01.-30.06.2023

Tabel 2

	Sosiri			Înnoptări		
	Perioada 01.01. -30.06. 2023 -mii-	Perioada 01.01. -30.06. 2024 -mii-	Perioada 01.01. -30.06. 2024 față de perioada 1.01- 30.06.2023 -%-	Perioada 01.01. - 30.06. 2023 -mii-	Perioada 01.01. -30.06. 2024 -mii-	Perioada 01.01. -30.06. 2024 față de perioada 1.01. -30.06. 2023 -%-
Total	5616,6	5786,1	103,0	11078,8	11316,0	102,1
Turiști români	4686,0	4733,4	101,0	9028,1	9094,0	100,7
Turiști străini*)	930,6	1052,7	113,1	2050,7	2222,0	108,4
<i>din care:</i>						
- Europa	719,2	833,4	115,9	1528,3	1706,7	111,7
- Uniunea Europeană	529,3	601,0	113,5	1123,3	1227,2	109,2
- Asia	112,2	109,5	97,6	299,7	276,8	92,4
- America de Nord	67,4	72,8	108,0	152,3	160,3	105,3
- America de Sud	4,9	6,6	134,7	12,5	15,9	127,2
- Africa	6,1	5,9	96,7	14,1	13,3	94,3

Sursa: Comunicat INS, date prelucrate de autori

Analizând și interpretând datele prezentate constatăm faptul că Sosirile înregistrate în structurile de primire turistică, inclusiv apartamente și camere de închiriat, în perioada 01.01.-30.06.2024, au însumat 5786,1 mii persoane, în creștere cu 3,0% față de perioada 01.01.-30.06.2023. Din numărul total de sosiri, în perioada 01.01.-30.06.2024, sosirile turiștilor români în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare au reprezentat 81,8%, în timp ce sosirile turiștilor străini au reprezentat 18,2%.

În ceea ce privesc înnoptările înregistrate în structurile de primire turistică, inclusiv apartamente și camere de închiriat, în perioada 01.01.-30.06.2024, acestea au însumat 11316,0 mii, în creștere cu 2,1% față de cele din perioada 01.01.-30.06.2023. Din numărul total de înnoptări, în perioada 01.01.-30.06.2024, înnoptările turiștilor români în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare au reprezentat 80,4%, în timp ce înnoptările turiștilor străini au reprezentat 19,6%.

Durata medie a șederii în perioada 01.01.-30.06.2024, a fost de 1,9 zile la turiștii români, iar la turiștii străini 2,1 zile, iar indicele de utilizare netă a locurilor de cazare turistică în perioada 01.01.-30.06.2024 a fost de 25,6% pe total structuri de cazare turistică, inclusiv apartamente și camere de închiriat, în scădere cu 0,2% față de perioada 01.01.-30.06.2023.

În tabelul numărul 3 este prezentată situația sosirilor și înnoptărilor turiștilor în structurile de primire turistică, pe județe, în perioada 1.01.-30.06.2024.

Sosiri și înnoptări ale turiștilor în structurile de primire turistică, pe județe, în perioada 1.01.-30.06.2024 (număr)

Tabel 3

Județe	Sosiri			Înnoptări		
	Total	Români	Străini	Total	Români	Străini
TOTAL	5786106	4733435	1052671	11316035	9093977	2222058
ALBA	106370	93172	13198	184002	160789	23213
ARAD	99530	78395	21135	140526	108829	31697
ARGHES	143559	119798	23761	221570	179485	42085
BACAU	82275	76373	5902	154254	138056	16198
BIHOR	244043	222484	21559	570834	522811	48023
BISTRITA NASSAUD	45495	43310	2185	73842	70333	3509
BOTOSANI	23054	22527	527	35683	34428	1255
BRASOV	667862	592208	75654	1241979	1094258	147721
BRAILA	38946	36610	2336	101486	95825	5661
BUCURESTI	942770	455944	486826	1883777	749611	1134166
BUZAU	43996	41057	2939	81076	75709	5367
CALARASI	8050	7328	722	13903	11793	2110
CARAS-SEVERIN	91374	88361	3013	225235	217532	7703
CLUJ	297151	238949	58202	513855	398383	115472
CONSTANTA	357602	336496	21106	919239	863169	56070
COVASNA	69835	64434	5401	227152	211828	15324
DAMBOVITA	45809	44047	1762	107904	103434	4470

Judete	Sosiri			Înnoptări		
	Total	Români	Străini	Total	Români	Străini
DOLJ	84708	77121	7587	131773	111057	20716
GALATI	51034	41251	9783	75753	59486	16267
GIURGIU	17569	16929	640	30697	29617	1080
GORJ	55741	54359	1382	96992	95032	1960
HARGHITA	103591	88727	14864	226577	189085	37492
HUNEDOARA	73739	71051	2688	131264	127565	3699
IALOMITA	17852	16704	1148	73423	69984	3439
IASI	164993	140796	24197	270668	232161	38507
ILFOV	96587	53318	43269	122382	67042	55340
MARAMURES	135360	126252	9108	246198	227762	18436
MEHEDINTI	41931	38383	3548	81313	74640	6673
MURES	214467	187140	27327	382369	328148	54221
NEAMT	117982	111738	6244	206801	196658	10143
OLT	16581	15982	599	37584	34989	2595
PRAHOVA	279034	255892	23142	549487	494224	55263
SATU-MARE	80897	76743	4154	97825	90379	7446
SALAJ	16907	14903	2004	33548	28540	5008
SIBIU	221559	169151	52408	361647	278308	83339
SUCEAVA	227089	202474	24615	434712	395411	39301
TELEORMAN	1604	1508	96	2721	2574	147
TIMIS	152269	114008	38261	302577	221583	80994
TULCEA	53488	50228	3260	109783	101680	8103
VASLUI	21781	21031	750	33704	32101	1603
VALCEA	209164	206112	3052	549493	542505	6988
VRANCEA	22458	20141	2317	30427	27173	3254

Sursa: Comunicat INS, date prelucrate de autori

Analizând pe județe, în perioada 01.01.-30.06.2024, numărul de sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare, inclusiv apartamente și camere de închiriat, a înregistrat valori mai mari în: Municipiul București, respectiv 942,8 mii persoane, Brașov, respectiv 667,9 mii persoane și Constanța, respectiv 357,6 mii persoane, iar înnoptările turiștilor în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare, inclusiv apartamente și camere de închiriat, au înregistrat valori mai mari în: Municipiul București, respectiv 1883,8 mii persoane, Brașov, respectiv 1242,0 mii persoane și Constanța, respectiv 919,2 mii persoane.

Analizând pe țări, cele mai multe sosiri ale turiștilor străini cazați în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare, inclusiv apartamente și camere de închiriat, în perioada 01.01.-30.06.2024 au provenit din: Germania, respectiv 102,7 mii persoane, Italia, respectiv 102,5 mii persoane și S.U.A. , respectiv 63,0 mii persoane.

În tabelul numărul 4 este prezentată situația ce privește sosirile vizitatorilor străini în România și plecările vizitatorilor români în străinătate, în luna iunie 2024 și în perioada 01.01.-30.06.2024.

**Sosirile vizitatorilor străini în România și plecările vizitatorilor români
în străinătate, în luna iunie 2024 și în perioada 01.01.-30.06.2024**

Tabel 4

	Iunie 2024 -număr-	Structura (%)	Perioada 01.01.- 30.06.2024 -număr-	Structura (%)
TOTAL SOSIRI	1306069	100.0	6259979	100.0
-TRANSPORT RUTIER	1106773	84.7	4930727	78.8
-TRANSPORT FEROVIIAR	12385	1.0	64888	1.0
-TRANSPORT AERIAN	110999	8.5	1018127	16.3
-TRANSPORT NAVAL	75912	5.8	246237	3.9
TOTAL PLECARI	1345414	100.0	8332893	100.0
-TRANSPORT RUTIER	1047613	77.9	5799527	69.6
-TRANSPORT FEROVIIAR	8562	0.6	50130	0.6
-TRANSPORT AERIAN	286711	21.3	2469450	29.6
-TRANSPORT NAVAL	2528	0.2	13786	0.2

Sursa: Comunicat INS, date prelucrate de autori

Sosirile vizitatorilor străini în România, înregistrate la punctele de frontieră, au fost în perioada 01.01.-30.06.2024 de 6260,0 mii persoane, 2238,1 mii dintre aceștia provenind din țările Uniunii Europene, iar mijloacele de transport rutier au fost cele mai folosite de vizitatorii străini, respectiv 78,8% din totalul sosirilor perioadei.

Plecările vizitatorilor români în străinătate, înregistrate la punctele de frontieră, au fost în perioada 01.01.-30.06.2024 de 8332,9 mii persoane, 69,6% dintre aceștia folosind mijloacele de transport rutiere și 29,6% mijloacele de transport aeriene.

Concluzii

Din studiul făcut de autori rezulta unele concluzii. O primă concluzie care se desprinde este aceea că turismul, alături de alte câteva ramuri ale economiei naționale precum agricultura și industria, trebuie să reprezinte elemente-cheie de atractivitate ale obiectivelor românești pentru investitorii străini. În acest sens, punem accentul pe importanța sprijinului oferit prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) și alte forme de susținere pentru sectorul turistic din România.

O altă concluzie este aceea că turismul încă este afectat de cumulumul de crize care s-au abatut asupra economiei României și nu numai. Nu trebuie să uităm faptul că România dispune de o structură geografică deosebită și propice pentru dezvoltarea turismului și, de aceea, societățile specializate în

acest domeniu trebuie sprijinite și încurajate să își intensifice activitatea în perioada următoare.

Nu în ultimul rând, este deosebit de important pentru dezvoltarea turismului ca proprietarii din sectorul turistic românesc să își adapteze strategia pentru a rămâne competitivi și a oferi o experiență turistică de calitate superioară, la prețuri care să reflecte corect valoarea serviciilor oferite în contextul competiției regionale.

Bibliografie

1. Anghelache, C., Anghel, M.G., Samson, T. (2018). *The perspective of the tourism evolution in 2018*. Romanian Statistical Review, Supplement, 5, 188-197
2. Anghel, M.G. (2018). *Statistical Analysis of Tourism Activities in Romania in 2017*. Romanian Statistical Review, Supplement, 2, 97-105
3. Bran, F., Marin, D., Simon, T. (1998), *Economia turismului și mediului înconjurător*, Ed. Economică, București
4. Carballo, M., Araña, J., León, C., Moreno-Gil, S. (2015). *Economic Valuation of Tourism Destination Image*. Tourism Economics, 21 (4), 741-759
5. Cristureanu C (1992), *Economia și politica turismului internațional*, Casa Editoriala pentru Turism și Cultura Abeona, București
6. Farole T, Rodinguez-Pose, A. and Storper, M. (2011), *Cohesion Policy in the European Union: Growth, Geography, Industries*. Journal of Common Market Studies, 49(5), 1089-1111
7. Hughes, E., Scheyvens, R. (2016). *Corporate social responsibility in tourism post-2015: a Development First approach*. Tourism Geographies, 18 (5), 469-482
8. Kladou, S., Giannopoulos, A., Assiouras, I. (2014). *Matching tourism type and destination image perceptions in a country context*. Journal of Place Management and Development, 7 (2), 141-152
9. Leea, J.W. and Brahmasreneb, T. (2013), *Investigating the influence of tourism on economic growth and carbon emission: Evidence from panel analysis of the European Union*. Tourism Management, 38, 69-76
10. Manacorda, M., Manning, A. and Wadsworth, J. (2012), *The impact of Immigration on the Structure of Wages: Theory and Evidence from Britain*. Journal of the European Economic Association, 10(1), 120-151
11. Medina-Munoz, D., Medina-Munoz, R., Gutiérrez-Pérez, F. (2015). *The impacts of tourism on poverty alleviation: an integrated research framework*. Journal of Sustainable Tourism, 24 (2), 270-298
12. Silva, J. and Toledo, M. (2009), *Labor turnover costs and the cyclical behavior of vacancies and unemployment*. Macroeconomic Dynamics, 13(S1), 76-96
13. Tosun, C., Dedeoğlu, B., Fyall, A. (2015). *Destination service quality, affective image and revisit intention: The moderating role of past experience*. Journal of Destination Marketing & Management, 4 (4), 222-234
14. Zhang, J, Wu, B, Morrison, A., Tseng, C., Chen, Y. (2017). *How Country Image Affects Tourists' Destination Evaluations: a moderated mediation approach*. Journal of Hospitality & Tourism Research, 42 (6), 904-930

*** <https://insse.ro/cms/ro>

*** <https://ec.europa.eu/eurostat>

STUDY ON TOURISM ACTIVITY IN THE FIRST SIX MONTHS OF 2024

Assoc. prof. Ștefan Virgil IACOB PhD (*stefaniacob79@yahoo.com*)
Petroleum – Gas University of Ploiesti / Artifex University of Bucharest
Iulian RADU PhD Student (*julian@linux.com*)
Bucharest University of Economic Studies

Abstract

In the study, the authors took into account the fact that the geographical diversity of Romania allows the development of tourism in multiple forms, each region offering unique opportunities for exploration and recreation. Consequently, this variety is a major asset that can attract a wide range of tourists, both from the country and from abroad. On the other hand, it is important for Romania to approach tourism in a complex way, taking into account both business and non-resident tourism, each of these sides having an essential role in the growth and development of the tourism sector and in fully exploiting the various tourist resources that the country offers. Tourism is a sector of activity that must be a priority for any government and consequently a careful and well-grounded approach to tourism policy can maintain and even increase tourists' interest in Romania. In the analysis of the tourist activity, we used the statistical indicators provided by the National Institute of Statistics, correlated with those provided by Eurostat, based on which we highlighted the current situation regarding this activity.

Keywords: tourism, economic branches, national economy, developments.

JEL classification: E20, E30

Introduction

In the study of the tourist activity carried out in Romania in the first six months of 2024, we started from the data referring to arrivals and overnight stays in tourist reception structures with accommodation functions, including apartments and rooms for rent, in June 2024. We compared the data related to the month of June 2024 with those of the similar month of 2023. In the same way, we proceeded to analyze the distribution of the arrivals of Romanian and foreign tourists in tourist reception structures, including apartments and rooms for rent, by tourist areas

Then we analyzed the arrivals and overnight stays of tourists in tourist reception structures with accommodation functions, including apartments and

rooms for rent, in the first six months of 2024 compared to the similar period in 2023.

We continued the study with the analysis of tourist arrivals and overnight stays in tourist reception structures by county and country.

By analyzing these data, it is possible to highlight the growth potential of Romania's tourism potential in both tourism segments (tourist and business trips), and this is essential to establish future development directions and to make decisions to improve infrastructure and tourist services.

For an easier understanding of the study, we used a series of tables and graphs, which include the values recorded over time by a series of relevant indicators for this activity, such as arrivals, overnight stays, number of tourists. Based on these indicators, we were able to highlight how domestic and foreign tourism has evolved in our country.

Literature review

In the specialized literature there are a series of studies by some authors who took into account the evolution and perspectives of tourism. Thus, Angel M.G. (2018) and Anghelache C. and others (2018) performed some analyzes regarding the evolution of tourism activity in Romania. Bran F. And others (1998) are concerned in their work with environmental issues and their impact on tourism development. Carballo M. and others (2015) study and publish a paper on the economic evaluation of tourism activity at European level. Cristureanu C. (1992) addresses theoretical issues related to international tourism. Farole T. et al (2011) address issues related to cohesion policy in the European Union in terms of economic growth. Hughes E. and Scheyvens R. (2016) referred in their studies to the evolution of tourism on a broader level, but with reference to the social role of this activity. Kladou (2014) analyzes the tourism activity on destinations and future trends. Leea J.W. and Brahmasreneb T. (2013) investigate in their paper the influence of tourism on economic growth. Manacorda M. et al. (2012), studies the impact of immigration on the UK wage structure, and Medina-Munoz D. et al. (2015) deals with the impact of tourism on the population's standard of living. Silva J. and Toledo M. (2009) are concerned with issues related to the cyclical behavior of vacancies and unemployment. Tosun et al. (2015) addressed a number of aspects regarding the decision to choose a tourist destination, and Zhang J et al. (2017) analyzed the role of country image in the tourist destination decision process.

Methodology

To make it easier to understand the content of the article, I will briefly present the main methodological aspects used by the National Institute of Statistics and Eurostat in the analysis of tourism. Thus, the data source is the monthly statistical research on the attendance of tourist reception structures with accommodation functions (TOURISM 1 A) for arrivals and overnight stays in tourist reception structures with accommodation functions, in accordance with Regulation (EU) no. 692 of the European Parliament and of the Council of July 6, 2011, regarding European tourism statistics and the repeal of Council Directive 95/57/CE.

As regards the data related to the arrivals of foreign visitors in Romania and the departures of Romanian visitors abroad, registered at the border points, they are obtained monthly from administrative sources.

The arrival of a tourist is registered when a person is registered in the register of the tourist reception structure with the function of tourist accommodation, to be accommodated for one or more nights. In each tourist reception structure with a tourist accommodation function, only one arrival per tourist is counted, regardless of the number of nights resulting from his uninterrupted stay.

The overnight stay is the 24-hour interval, starting from the hotel hour, for which a person is registered in the tourist accommodation space records and benefits from accommodation at the rate related to the occupied space, even if the actual length of stay is lower than the mentioned interval.

The index of net use of tourist accommodation places expresses the relationship between the capacity of tourist accommodation in operation and its actual use by tourists, in a given period. It results from the calculation by reporting the total number of overnight stays, to the tourist accommodation capacity in operation, from the respective period.

The sample of accommodation structures was constituted starting from the list of authorized/classified accommodation structures, downloaded from the website of the Ministry of Entrepreneurship and Tourism - Department for Tourism, on December 27, 2023. The list included 14462 structures with more than 10 beds, of which: 9248 accommodation structures and 5214 apartments and rooms for rent.

Data, Results and Discussion

Tourist arrivals in Romania in tourist reception structures with accommodation functions including apartments and rooms for rent increased by 4.9% in June 2024, compared to June 2023, and overnight stays increased by 1.8%. At the same time, in June 2024, at the border points, the arrivals

recorded 1306.1 thousand foreign visitors, and the departures abroad of Romanian visitors were 1345.4 thousand.

Table number 1 shows the data referring to arrivals and overnight stays in tourist reception structures with accommodation functions, including apartments and rooms for rent, in June 2024.

Arrivals and overnight stays in tourist reception structures with accommodation functions in June 2024

Table 1

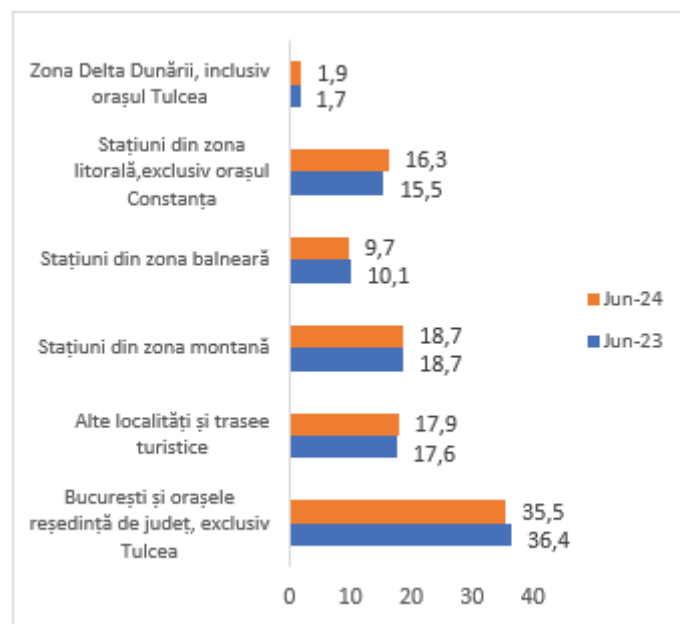
	Arrivals			Overnight stays		
	June 2023 -Thousands-	June 2024 -Thousands-	June 2024 Compared to June 2023 (%)	June 2023 -Thousands-	June 2024 -Thousands-	June 2024 Compared to June 2023 (%)
Total	1268,5	1330,2	104,9	2779,7	2830,3	101,8
Romanian tourists	1068,2	1098,4	102,8	2349,1	2368,6	100,8
Foreign tourists	200,3	231,8	115,7	430,6	461,7	107,2
<i>of which:</i>						
-Europe	150,5	175,1	116,3	313,3	333,9	106,6
-Union European	113,9	130,7	114,7	236,7	248,8	105,1
- Asia	24,2	28,7	118,6	58,6	69,4	118,4
- North America	17,7	19,4	109,6	40,5	40,5	100,0
- South America	1,2	1,7	141,7	3,2	4,2	131,3
- Africa	1,2	1,2	100,0	3,2	2,8	87,5

Source: INS release, data processed by the authors

For an easier visualization of the distribution of the arrivals of Romanian and foreign tourists in tourist reception structures, including apartments and rooms for rent, by tourist areas, in June of 2024, compared to June of 2023, graphs 1 have been drawn and 2.

**Distribution of Romanian tourist arrivals in tourist reception structures,
by tourist areas, in June of 2024 compared to June of 2023 (%)**

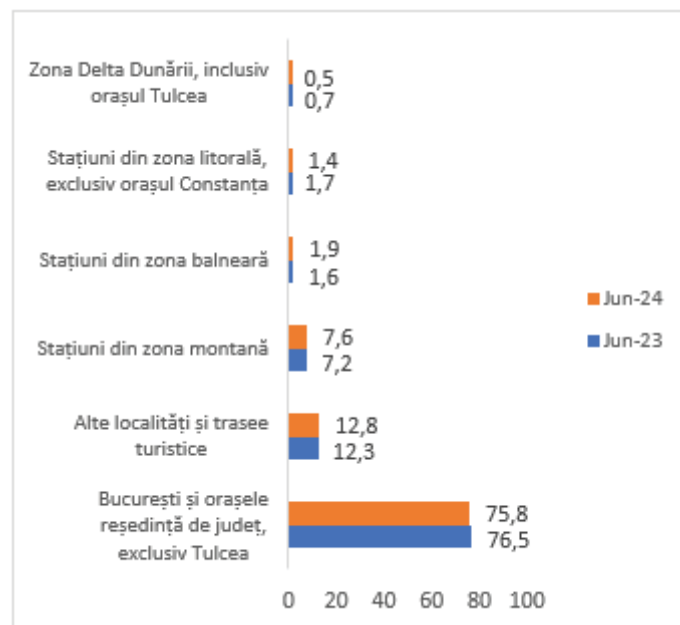
Chart 1

Source: INS release, data processed by the authors

Distribution of foreign tourist arrivals in tourist reception structures, by tourist areas, in June of 2024 compared to June of 2023 (%)

Chart 2

Source: INS release, data processed by the authors

Analyzing and interpreting the data presented, we note the fact that the arrivals registered in tourist reception structures, including apartments and rooms for rent, in June 2024 totaled 1330.2 thousand people, an increase of 4.9% compared to those in June 2023. Of the total number of arrivals, in June 2024, the arrivals of Romanian tourists in tourist reception structures with accommodation functions represented 82.6%, and the arrivals of foreign tourists 17.4%.

At the same time, overnight stays registered in tourist reception structures, including apartments and rooms for rent, in June 2024 totaled 2,830.3 thousand, an increase of 1.8% compared to June 2023. From the total number of overnight stays, in June 2024, the overnight stays of Romanian tourists in tourist reception structures with accommodation functions represented 83.7%, while the overnight stays of foreign tourists registered a percentage of 16.3%.

Regarding the average length of stay in June 2024, it was 2.2 days for Romanian tourists, and 2.0 days for foreign tourists, and the index of net use of tourist accommodation, in June 2024 was 31.0% on total tourist

accommodation structures, including apartments and rooms for rent, increasing by 0.4% compared to June 2023.

Also, the arrivals of foreign visitors to Romania, registered at the border points, in June 2024 totaled 1306.1 thousand people. Foreign visitors from European Union countries represented 25.2% of their total, being 329.1 thousand, and the use of road transport represented 84.7% of the total arrivals in June 2024.

The departures of Romanian visitors abroad, registered at the border points, in June 2024 totaled 1345.4 thousand people, 77.9% of them preferring to use road transport and 21.3% air transport.

Table number 2 shows the data regarding the arrivals and overnight stays of tourists in tourist reception structures with accommodation functions, including apartments and rooms for rent, in the period 01.01.-30.06.2024 compared to the period 01.01.-30.06.2023.

**Arrivals and overnight stays of tourists in tourist reception structures
with accommodation functions, in the period 01.01.-30.06.2024
compared to the period 01.01.-30.06.2023**

Table 2

	Arrivals			Overnight stays		
	Period 01.01. -30.06. 2023 -Thousands-	Period 01.01. -30.06. 2024 -Thousands-	Period 01.01. -30.06.2024 Compared to Period 1.01- 30.06.2023 -%-	Period 01.01. – 30.06. 2023 -Thousands-	Period 01.01. -30.06. 2024 -Thousands-	Period 01.01. -30.06.2024 Compared to Period 1.01. -30.06.2023 -%-
Total	5616,6	5786,1	103,0	11078,8	11316,0	102,1
Romanian tourists	4686,0	4733,4	101,0	9028,1	9094,0	100,7
Foreign tourists	930,6	1052,7	113,1	2050,7	2222,0	108,4
<i>of which:</i>						
-Europe	719,2	833,4	115,9	1528,3	1706,7	111,7
-Union European	529,3	601,0	113,5	1123,3	1227,2	109,2
- Asia	112,2	109,5	97,6	299,7	276,8	92,4
- North America	67,4	72,8	108,0	152,3	160,3	105,3
- South America	4,9	6,6	134,7	12,5	15,9	127,2
- Africa	6,1	5,9	96,7	14,1	13,3	94,3

Source: INS release, data processed by the authors

Analyzing and interpreting the data presented, we find that the arrivals registered in tourist reception structures, including apartments and rooms for rent, in the period 01.01.-30.06.2024, totaled 5786.1 thousand people, an increase of 3.0% compared to the period 01.01.-30.06.2023. From the total number of arrivals, in the period 01.01.-30.06.2024, the arrivals of Romanian tourists in tourist reception structures with accommodation functions represented 81.8%, while the arrivals of foreign tourists represented 18.2%. Regarding the overnight stays registered in tourist reception structures, including apartments and rooms for rent, in the period 01.01.-30.06.2024, they totaled 11316.0 thousand, increasing by 2.1% compared to those in the period 01.01.-30.06.2023. From the total number of overnight stays, in the period 01.01.-30.06.2024, the overnight stays of Romanian tourists in tourist reception structures with accommodation functions represented 80.4%, while the overnight stays of foreign tourists represented 19.6%. The average length of stay in the period 01.01.-30.06.2024 was 1.9 days for Romanian tourists, and 2.1 days for foreign tourists, and the index of net use of tourist accommodation in the period 01.01.-30.06. 2024 was 25.6% of total tourist accommodation structures, including apartments and rooms for rent, down 0.2% compared to the period 01.01.-30.06.2023. Table number 3 presents the situation of tourist arrivals and overnight stays in tourist reception structures, by county, in the period 1.01.-30.06.2024.

**Arrivals and overnight stays of tourists in tourist reception structures,
by county, in the period 1.01.-30.06.2024 (number)**

Table 3

Judete	Arrivals			Overnight stays		
	Total	Romanian	Foreign	Total	Romanian	Foreign
TOTAL	5786106	4733435	1052671	11316035	9093977	2222058
DAWN	106370	93172	13198	184002	160789	23213
ARAD	99530	78395	21135	140526	108829	31697
ARGEŞ	143559	119798	23761	221570	179485	42085
BACAU	82275	76373	5902	154254	138056	16198
BIHOR	244043	222484	21559	570834	522811	48023
BISTRIŢA NĂSĂUD	45495	43310	2185	73842	70333	3509
BOTOŞANI	23054	22527	527	35683	34428	1255
BRAŞOV	667862	592208	75654	1241979	1094258	147721
BRĂILA	38946	36610	2336	101486	95825	5661
BUCUREŞTI	942770	455944	486826	1883777	749611	1134166
BUZĂU	43996	41057	2939	81076	75709	5367
CALARĂŞI	8050	7328	722	13903	11793	2110
CARASH-SEVERIN	91374	88361	3013	225235	217532	7703
CLUJ	297151	238949	58202	513855	398383	115472
CONSTANŢA	357602	336496	21106	919239	863169	56070
COVASNA	69835	64434	5401	227152	211828	15324
DĂMBОВИŢA	45809	44047	1762	107904	103434	4470
DOLJ	84708	77121	7587	131773	111057	20716
GALAŢI	51034	41251	9783	75753	59486	16267
GIURGIU	17569	16929	640	30697	29617	1080
GORJ	55741	54359	1382	96992	95032	1960
HARGHITA	103591	88727	14864	226577	189085	37492
HUNEDOARA	73739	71051	2688	131264	127565	3699
IALOMIŢA	17852	16704	1148	73423	69984	3439
IASI	164993	140796	24197	270668	232161	38507
ILFOV	96587	53318	43269	122382	67042	55340
MARAMUREŞ	135360	126252	9108	246198	227762	18436
MEHEDINŢI	41931	38383	3548	81313	74640	6673
MUREŞ	214467	187140	27327	382369	328148	54221
NEAMŢ	117982	111738	6244	206801	196658	10143
OLT	16581	15982	599	37584	34989	2595
PRAHOVA	279034	255892	23142	549487	494224	55263
SATU-MARE	80897	76743	4154	97825	90379	7446
SĂLAJ	16907	14903	2004	33548	28540	5008
SIBIU	221559	169151	52408	361647	278308	83339
SUCEAVA	227089	202474	24615	434712	395411	39301
TELEORMAN	1604	1508	96	2721	2574	147
TIMIŞ	152269	114008	38261	302577	221583	80994
TULCEA	53488	50228	3260	109783	101680	8103
VASLUI	21781	21031	750	33704	32101	1603
VÂLCEA	209164	206112	3052	549493	542505	6988
VRANCEA	22458	20141	2317	30427	27173	3254

Source: INS release, data processed by the authors

Analyzing by county, in the period 01.01.-30.06.2024, the number of tourist arrivals in tourist reception structures with accommodation functions, including apartments and rooms for rent, recorded higher values in: Bucharest Municipality, respectively 942.8 thousand people, Braşov, respectively 667.9 thousand people and Constanţa, respectively 357.6 thousand people, and overnight stays of tourists in tourist reception structures with accommodation functions, including apartments and rooms for rent, recorded higher values in: Bucharest Municipality, respectively 1883.8 thousand people, Braşov, respectively 1242.0 thousand people and Constanta, respectively 919.2 thousand people.

Analyzing by country, the most arrivals of foreign tourists staying in tourist reception structures with accommodation functions, including apartments and rooms for rent, in the period 01.01.-30.06.2024 came from: Germany, respectively 102.7 thousand people, Italy, respectively 102.5 thousand people and the USA, respectively 63.0 thousand people.

Table number 4 shows the situation regarding the arrivals of foreign visitors in Romania and the departures of Romanian visitors abroad, in June 2024 and in the period 01.01.-06.30.2024.

Arrivals of foreign visitors in Romania and departures of Romanian visitors abroad, in June 2024 and in the period 01.01.-30.06.2024

Table 4

	June 2024 -number -	Structure (%)	Period 01.01.- 30.06.2024 -number-	Structure (%)
TOTAL ARRIVALS	1306069	100.0	6259979	100.0
- ROAD TRANSPORT	1106773	84.7	4930727	78.8
-RAIL TRANSPORT	12385	1.0	64888	1.0
- AIR TRANSPORT	110999	8.5	1018127	16.3
- NAVAL TRANSPORT	75912	5.8	246237	3.9
TOTAL DEPARTURES	1345414	100.0	8332893	100.0
-ROAD TRANSPORT	1047613	77.9	5799527	69.6
-RAIL TRANSPORT	8562	0.6	50130	0.6
-TRANSPORT AERIAN	286711	21.3	2469450	29.6
-TRANSPORT NAVAL	2528	0.2	13786	0.2

Source: INS release, data processed by the authors

The arrivals of foreign visitors in Romania, registered at the border points, were in the period 01.01.-30.06.2024 of 6260.0 thousand people, 2238.1 thousand of them coming from the countries of the European Union, and the means of road transport were the most used by foreign visitors, respectively 78.8% of the total arrivals of the period.

The departures of Romanian visitors abroad, registered at the border points, were in the period 01.01.-30.06.2024 of 8332.9 thousand people, 69.6% of them using road transport and 29.6% air transport.

Conclusions

Some conclusions result from the study done by the authors. A first conclusion that emerges is that tourism, along with several other branches of the national economy such as agriculture and industry, must represent key attractiveness elements of Romanian objectives for foreign investors. In this sense, we emphasize the importance of the support offered through the National Recovery and Resilience Plan (PNRR) and other forms of support for the tourism sector in Romania.

Another conclusion is that tourism is still affected by the accumulation of crises that have fallen on Romania's economy and beyond. We must not forget the fact that Romania has a special geographical structure that is conducive to the development of tourism and, therefore, the companies specialized in this field must be supported and encouraged to intensify their activity in the coming period.

Last but not least, it is particularly important for the development of tourism that the owners of the Romanian tourism sector adapt their strategy to remain competitive and offer a high-quality tourist experience, at prices that correctly reflect the value of the services offered in the context of regional competition.

References

1. Anghelache, C., Anghel, M.G., Samson, T. (2018). *The perspective of the tourism evolution in 2018*. Romanian Statistical Review, Supplement, 5, 188-197
 2. Anghel, M.G. (2018). *Statistical Analysis of Tourism Activities in Romania in 2017*. Romanian Statistical Review, Supplement, 2, 97-105
 3. Bran, F., Marin, D., Simon, T. (1998), *Economia turismului și mediului înconjurător*, Ed. Economică, București
 4. Carballo, M., Araña, J., León, C., Moreno-Gil, S. (2015). *Economic Valuation of Tourism Destination Image*. Tourism Economics, 21 (4), 741-759
 5. Cristureanu C (1992), *Economia și politica turismului internațional*, Casa Editoriala pentru Turism si Cultura Abeona, București
 6. Farole T, Rodinguez-Pose, A. and Storper, M. (2011), *Cohesion Policy in the European Union: Growth, Geography, Industries*. Journal of Common Market Studies, 49(5), 1089-1111
 7. Hughes, E., Scheyvens, R. (2016). *Corporate social responsibility in tourism post-2015: a Development First approach*. Tourism Geographies, 18 (5), 469-482
 8. Kladou, S., Giannopoulos, A., Assiouras, I. (2014). *Matching tourism type and destination image perceptions in a country context*. Journal of Place Management and Development, 7 (2), 141-152
 9. Leea, J.W. and Brahmasreneb, T. (2013), *Investigating the influence of tourism on economic growth and carbon emission: Evidence from panel analysis of the European Union*. Tourism Management, 38, 69-76
 10. Manacorda, M., Manning, A. and Wadsworth, J. (2012), *The impact of Immigration on the Structure of Wages: Theory and Evidence from Britain*. Journal of the European Economic Association, 10(1), 120-151
 11. Medina-Munoz, D., Medina-Munoz, R., Gutiérrez-Pérez, F. (2015). *The impacts of tourism on poverty alleviation: an integrated research framework*. Journal of Sustainable Tourism, 24 (2), 270-298
 12. Silva, J. and Toledo, M. (2009), *Labor turnover costs and the cyclical behavior of vacancies and unemployment*. Macroeconomic Dynamics, 13(S1), 76-96
 13. Tosun, C., Dedeoğlu, B., Fyall, A. (2015). *Destination service quality, affective image and revisit intention: The moderating role of past experience*. Journal of Destination Marketing & Management, 4 (4), 222-234
 14. Zhang, J, Wu, B, Morrison, A., Tseng, C., Chen, Y. (2017). *How Country Image Affects Tourists' Destination Evaluations: a moderated mediation approach*. Journal of Hospitality & Tourism Research, 42 (6), 904-930
- *** <https://insse.ro/cms/ro>
- *** <https://ec.europa.eu/eurostat>